Casa Vilaró
FERRAN, NUM. 14-BARCELONA
EXPOSICIO D'OBJECTES PER A PRESENTS
Paraigües — Bastons — Ventalls
Bosses i Moneders — Perfums
Articles de pell per a home
Serveis de cafè i te

LA PUBLICITAT

ANY XLIX.—NUM. 16,781.—PREU: 10 CENTIMS
REDACCIO I ADMINISTRACIO: PLAÇA DE CATALUNYA, 9.—TELEFON 1451-A.
BARCELONA, DIJOUS, 29 DE DESEMBRE DE 1927
TALLERS D'IMPREMTA: CARRER BARBARA, 11 I 13.—TELEFON 1316-A

Astra
LA SUMADORA MES MODERNA COMPLETA I PERFECTA:
V. GUILLAMET
BARCELONA: Rda. Universitat, 31
MADRID: Av. Pi i Margall, 11

CRONICA

L'home que no sap què és

Aquell escriptor romàntic i arrauxat que es deia Luís Anton de l'Olmet — la fi tràgica del qual no hauran oblidat els nostres lectors — acostumava a dir humorísticament que ell no sabia què era: si català, o castellà, o gallec, o asturià, o basc. I explicava amb certa gràcia aquesta incertitud pel fet que el seu pare era d'una contrada, la seva mare d'una altra, ell havia nascut en una tercera, havia anat a viure a una quarta, i últimament estava domiciliat en una cinquena contrada. Sentia dins ell la barreja de tres o quatre sangs i de tres o quatre llengües. Una vegada, després d'explicar el seu cas al senyor Joan Garriga i Massó, va preguntar-li amb aire d'home amoïnat: "Senyor Garriga, vol fer el favor de dir-me què sóc jo?" L'interpellat encara riu ara. Bé és veritat que Anton de l'Olmet afegia: "Jo sóc espanyol".

Els casos de multiplicitat ètnica, geogràfica o lingüística són relativament nombrosos en els nostres temps, i augmenten cada dia a causa dels intercanvis de material humà que provoquen les condicions de la vida moderna. I és curiós d'estudiar els efectes d'aquesta multiplicitat en el temperament, i sobretot en l'obra artística i literària dels homes assenyalats que s'hi troben subjectes. Un exemple el tenim en l'escriptor Josep Conrad, nadiu de Polònia, resident durant una temporada a França, aclimatat a la Gran Bretanya i que tenia per vera pàtria la mar, com el pirata d'Espronceda. Sobre la part que Polònia, França, Anglaterra i l'Oceà tenien en l'ànima i en les novelles de Conrad, s'ha escrit copiosament en els últims anys, i els més fins observadors han pogut retrobar, a través de l'idioma anglès que Conrad emprava, les característiques del seu origen polonès.

Més complicat encara que el cas de Conrad és el cas de John Knittel. Aquest escriptor és d'origen suís, va néixer i fou educat a les Índies, i habita actualment a Tunis, i ha escrit novelles en anglès i en alemany. Knittel és un interessantíssim exemplar d'escriptor d'ànima mixta, diguem-ho així. És possible que els afeccionats a l'estudi de la psicologia ètnica i de l'estil literari es posin a examinar detingudament, qualsevol dia, quina és la proporció que tenen en les novelles de John Knittel els diversos països que han intervingut en la seva biografia i en la seva formació física i espiritual.

Sens dubte hi ha qui creu que la multiplicitat d'influències d'aquesta mena assegura la creixença d'un grup d'escriptors verament cosmopolites. Però el problema no és tan fàcil com es podria suposar. Per a la creació d'un tipus verament universal d'escriptor o d'artista caldria, no pas la simple superposició o la barreja de diversos caràcters locals, ans encara la formació d'una síntesi espiritual que donés una personalitat efectivament pròpia distinta a aquests homes. I no és pas això el que succeeix. Quan s'analitza llur psicologia i llur producció es destria força bé la part que correspon a cada un dels factors que han contribuït a formar-los. Per emprar el llenguatge de la química, direm que hi ha barreja, però no pas combinació.

Casos com el de Josep Conrad i el de John Knittel no proven res, tanmateix, contra el caràcter nacional de les literatures, ni contra la localització — passi el mot — de la psicologia humana. Al costat de cada home que, en aquest sentit, no sap què és, hi ha milers d'homes que saben perfectament què són. I allò que són traspua de llur ànima i es reflecteix en llurs obres.

A. ROVIRA I VIRGILI

Full de dietari

NO RESPECTEN LA TREVA

Passem sota una constellació sangonosa. A part aquest crim del carrer de Trafalgar, del qual no he llegit ni una sola ratlla, però del qual m'informa la xerrameca dels tramvies i de les cases, ni ha aquest múltiple assassinat de Cannes, coronat pel suïcide de l'assassí.

Ah, és massa. Els senyors criminals tanmateix abusen. Especialment, els que pertanyen també a la mena dels suïcides no tenen perdó. Ara imagineu si aquest amant despitat de Cannes que no ha trobat millor manera de liquidar la seva amargor que assassinant el pare de la noia, la mare, un germà, la noia... què se jo!... ara imagineu, dic, si no fóra més pràctic que hagués començat per suprimir-se ell mateix.

Entre el moment d'enllestir l'últim membre de la família d'ella i el moment de deixar d'existir ell mateix, quants segons varen escolar-se? Pocs, molts pocs! Cal una imaginació verament poètica per augmentar la sabor d'aquests segons fins que arribin a compensar la feina i l'horror de cinc o sis homicidis—o si us agrada més, homeis que deien els nostres clàssics—. Cal tenir unes orelles ultra sensibles per opinar que les frases: "Els he mort tots! M'he venjat!" produeixen un plaer que indemnitza d'una quíntuple execució capital.

Però probablement els assassins d'aquest gènere, no s'aturen a calcular amb compte llurs probabilitats de gaudi. La bèstia primitiva que jeu en les pregoneses de l'home, els arravata i comencen a fer desgràcies sense com va ni com costa. Quan s'adonen que han fet un mal negoci ja no són a temps de rectificar. Aleshores es suïciden.

Sigui com sigui, valdria la pena que triessin una altra època de l'any menys dolça, menys guarnida de pacífics emblemes. Tal vegada ignoren que són a les festes de Nadal, en el cicle deliciós de les efusions familiars i de les opulències gastronòmiques?

En un temps llunyà, però no oblidat, d'aquest període nadalenc en vàrem dir la "treva del tortell". Aquests senyors assassins evidentment no li tenen cap respecte.

CARLES SOLDEVILA

Estàtues agonitzants

En el cor de la Barcelona nova hi ha el monument a Güell i Ferrer, un dels monuments commemoratius més bells de la urbanització barcelonina del nostre temps. Es indubtablement un monument model en aquell peculiar barroquisme acadèmic que, el mateix a Barcelona que fora de Barcelona, caracteritza l'arquitectura i l'escultura oficials del darrer quart de segle XIX. El monument a Güell i Ferrer és bell en la seva moderada arquitectura, i més bell encara en la seva escultura: consona amb l'arquitectura circumdant, està ben emplaçat i és proporcionat en si i també respecte del lloc que ocupa. El monument a Güell i Ferrer és, per raó de la seva situació, el més ostensible de la nostra ciutat, el que es veu més, aquell qui és vist per una major part de ciutadans, el més fàcilment abordable i el que hom pot apreciar de cap a peus i en tots els seus detalls amb menor esforç. Aquest graciós monument ens servirà, doncs, com de model i exemple per al que ara anem a referir pertocant a tota l'altra escultura urbana de Barcelona.

Tothom haurà remarcat (i aquell qui no ho hagi remarcat haurà de remarcar-ho després de llegir les ratlles que segueixen) que el monument a Güell i Ferrer, malgrat dels pocs anys de vida que compta, es troba ruïnosíssim: les cinc estàtues que l'integren estan mutilades i escrostonades; alguna ha arribat a perdre cap, mans i peus; l'ornamentació perfecta i bella que tan dignament arrodoneix la composició artística d'aquest pedró, es troba tota rosegada per una mena de lepra que lentament, però incessantment, la fa caure, a crostes, com un vertader mal lleig. Aquesta lepra va carroint també les estàtues magnífiques, per manera que dintre poc temps només restarà de la bella construcció commemorativa una silueta informe.

Doncs bé, corroïdes com les del monument a Güell i Ferrer es troben totes les estàtues de pedra calissa de Barcelona. I com que d'aquesta pedra són fetes gairebé totes les nostres estàtues, hom pot ben afirmar que l'escultura pública de Barcelona, ja tan escassa, es troba a hores d'ara arruïnada en la seva major part i amenaçada de desaparició l'altra part d'ella. Aneu al parc, ciutadans de Barcelona, i acosteu-vos a considerar les estàtues i grups d'estàtues que els Vallmitjana, els Nobas, els Fuxà i altres mestres de la nostra escultura monumental tallaren en la pedra calissa per a decorar la cascada i altres llocs; vegeu les colossals estàtues i grups que tan magnificament decoren el massa irreflexivament bescantat monument a Colom; aneu resseguint els altres escaducers llocs on l'escultura catalana del segle XIX deixà obres de gran valor artístic, i a tot arreu veureu aquesta ruïna, arreu constatareu la presència d'aquesta terrible malura d'una pedra malalta, arreu la destrucció treballant incessantment en la feina de fer desaparèixer les obres cabdals del nostre art escultòric vuitcentista.

Els catalans havem, durant molt temps, desconsiderat la nostra escultura del segle XIX, àdhuc l'havem despreciada i vituperada. Els qui havem obrat així, havem estat uns insensats; havem contribuït a la destrucció de les magnes obres dels Campeny i Vallmitjana, dels Sunyol i Querol, dels Fuxà i Llimona, dels Nobas, Benlliure, Arnau, Alcoberro i altres escultorassos que enaltiren la dificilíssima i compromesa escultura monumental i la posaren en pocs anys a l'alçada del millor art escultòric europeu; havem bàrbarament ignorat que això ho aconseguiren els nostres escultors justament en un país on tota tradició escultòrica havia desaparegut des de feia més de cent anys; en aquesta terra nostra on la renaixença de les arts i de tota altra activitat de l'esperit hagués d'ésser aconduïda a pols sense cap mena d'ajut ni d'estímul oficial, per la voluntat dels catalanas. Oblidarem que l'escultura catalana, junt amb la valenciana, fóu hegemònica en tota la península ibèrica i en les colònies i excolònies d'Espanya; desconeixerem que ella fóu la proveïdora d'Espanya i Amèrica; la que féu bella i monumental la capital d'Espanya.

Però Madrid, menys gasiva que Barcelona, elaborà en marbre de la millor qualitat o fongué en bronze etern, les estàtues que els escultors valencians i catalans no cessaven d'esculpir per a la decoració de places i carrers, per a ornamentació de parcs, palaus, esglésies i museus de la vida reial; i així mateix de bronze i de marbre era la incomptable escultura que les altres ciutats de la Península i d'Ultramar encarregaven gairebé exclusivament als nostres escultors. Entretant, Barcelona podia comptar amb una mala dotzena d'estàtues tallades en la pedra més malalta que hom pogués trobar a casa dels contractistes més golafres.

Els nostres cercles artístics, els nostres arquitectes, els nostres escultors particularment, haurien d'emprendre's una bona campanya per a aconseguir, d'una banda, que els nostres municipis no encarreguessin més escultura pública en materials roïns; d'altra banda, que hom s'apressés a reproduir en els millors marbres les bellíssimes estàtues dels nostres mestres del segle XIX que estan perdent-se irremissiblement. Per pudor, per raons de bon gust, per egoisme, cal cuitar a salvar les estàtues de Barcelona.

JOAN SACS

COMENTARIS

J. S. Pons a Barcelona

Els "Amics de la Poesia" han tingut una bella pensada: invitar Josep Sebastià Pons, l'illustre poeta rossellonès, a donar una conferència a Barcelona. En aquesta avinentesa seran celebrats alguns actes d'homenatge, entre els quals s'anuncia un gran festival a l'Olympia i un àpat. Els escriptors catalans i el públic en general tindran, doncs, ocasió de proclamar el seu afecte a l'obra admirable de J. S. Pons.

No és pas una obra desconeguda. Ella sola representaria — i ens donem per ben satisfets — l'aportació rossellonesa a la lírica catalana moderna. Els crítics han afirmat sovint aquesta alta valor de la poesia d'En Pons. Això fa que l'autor de "Canta-Perdiu" no sigui un estrany a casa nostra. Per bé que solitari, reclòs els hiverns a Montpeller i els estius a la seva idíllica Illa, J. S. Pons és dels més nobles collaboradors de la renaixença literària de Catalunya. Pertany a la gran família espiritual d'on brollaren Teodor Llorente i l'estol innombrable dels mallorquins.

El seu "Empordà i Rosselló" és cantat pels nostres orfeons. El seu llibre "L'Estel de l'Escamot" fou editat per *La Revista*. Les nostres més importants revistes literàries s'han enriquit amb la seva signatura. En "Els Poetes d'Ara" figura un recull antològic de la seva obra, prefaciat per Carles Soldevila. Soldevila diu que J. S. Pons "ens ha revelat el Rosselló perenne, amb el primitivisme de les altes muntanyes i els vells monestirs, amb la verdor del faig, del xiprer i de l'avet, amb la música de les aigües corrents". I, certament, no és pas el mèrit menor d'aquest poeta l'haver sabut incorporar al tresor de la poesia catalana moderna, en una llengua pura i madura, el paisatge, l'ànima i la tradició de les inoblidables contrades on el Canigó senyoreja.—T. G.

Les innocentades

"Els afers volen serietat, però la vida vol fantasia", deia Goethe en la seva novella "Afinitats electives". Per això una necessitat vital impulsa els homes a crear solemnitats en diades assenyalades, dedicades únicament a expellir aquell impuls que ens obliga a conduir la nostra vida com si fos únicament un joc esbojarrat. Tenim Carnestoltes i la diada dels Innocents.

Carnestoltes ha obtingut força literatura; no cal parlar-ne. Però els Innocents presenten un caire distint. Els Innocents són l'entronització de la "rifada". El pinyol de la festa consisteix en què les facècies que s'executen dintre d'ella no poden anar sense una punxa, punxeta o punxassa contra el proïsme que n'és objecte.

Per això la quitxalla s'aplica a penjar "llufes" (amb perdó sigui dit) darrera dels badocs. Aneu a dinar i us trobeu amb el vi salat i la fruita de cera. L'ancià senyor Esteve es troba amb la xicra de xocolata posada a l'inrevés, damunt la qual es trenca el melindro, per adobs amb el *Brusi* de l'any passat. I hom s'enfurisma, per dir-ho així, beatíficament.

La festa dura de qui sap quants segles enllà. Es veu que agrada. ¡Per què deu divertir tant molestar el proïsme? Carnestoltes és la bacanal de la matèria; Innocents, una orgia de l'esperit, i es veu que així com la matèria tendeix a la fusió, l'esperit a la mútua repulsió, a la guerra, a la burla picant. No hi ha bondat en aquest món.

Enguany, però, la innocentada corre a càrrec del temps. Milers i milers de cues d'aigua s'han plantat damunt de Barcelona i el riure sord i burleta del xàfec ha fet esgarrifar de ràbia els vidres de les finestres i balcons.—R. LL.

Carnet d'un excursionista

Antics castells, velles històries

Dels vells castells de la Plana, poc en queda. Desgraciadament el temps ha fet la seva obra, i, en general, sols ens resten algunes pedres, un tros de mur, una torre, a tot tirar. De vegades ni això: només el record, un record llunyà i ja mig esborrat per l'acció mancomunada de l'oblit — que tot ho cancella — i de la llegenda — que molt ajuda a desfigurar la història real.

Una mena d'itinerari, de pelegrinatge, a aquelles velles restes, tindria un encís de cosa antiga que hom rememora, de temps passats plens de poesia, per a nosaltres que els veiem de ben lluny... Valdria la pena de fer-lo.

N'hem vist alguns: n'hi ha que no són, avui, més que unes poques pedres — nàufrags supervivents al vell temps d'esplendor —, com els trossos de mur del Castell dels Moros, de Vilanova, el castell d'Orís, el de Centelles, que sembla un niu d'àligues enfilat sobre la seva roca.

Els que han sobreviscut s'han transformat, en la major part dels casos, en amples i formoses masies. Tal és el cas del castell de Vilagalans, que domina des de ben alt el petit Gurri; i el del de Sabassona, situat sobre un elevat tossal, a l'entrada de les Guilleries.

El vell casal de Gurb ha estat dels més malmenats. Va ésser un dels primers de la Plana, cronològicament. La nissaga dels seus senyors era del més noble llinatge. Pertanyé als Queralt, fins que l'últim d'aquesta família que el possei, Berenguer, pèssim administrador, carregat de deutes, se n'hagué que desfer a mitjan segle XIII. Probablement havia estat edificat en el segle IX, però les primeres notícies que en tenim són del següent. Cinc segles tingué d'existència, fins que fou destruït en una de tantes lluites entre senyors feudals.

Les peripècies que acompanyaren la seva destrucció foren realment novellesques.

Les nobles famílies de la Plana, estaven dividides per odis seculars. Aquests nobles medievals estaven sempre en guerra, disposats a cometre tota mena d'abusos i prepotències. A principis d'aquell segle XV es dividien en dos bàndols, capitanejats, respectivament, pels poderosos senyors de Sabassona i de Malla. El noble senyor de Sant Vicents de la Guàrdia, com... de Sarriera de Vespella i de Gurb, figurava entre els aliats del segon. I ... mort per una fletxa en el setge del castell del primer. Així que quan, anys després, Sant Vicents Ferrer posà fi a les lluites armades dels senyors de la Plana, l'odi dels de Sarriera contra els de Sabassona subsistí, com podreu comprendre.

La filla del mort, la bella Elvira de Sarriera, havia estat promesa pel seu germà Enric — enemic mortal dels de Sabassona — al seu parent Arnau de Sarriera. Però, vet aquí que les coses es compliquen (feliçment, perquè sinó tot hauria acabat en un casament, i ara no us podria contar aquesta tràgica història).

En una cacera, Ricard, comte de Sabassona, coneix la bella Elvira de Sarriera i se n'enamora perdudament. Indignació del germà, qui vol apressar les esposalles, i, mentrestant — prudent precaució —, tanca la seva germana en el castell de Sarriera. Però el de Sabassona era home d'iniciativa i que no es resignava fàcilment a perdre la bella comtessa. Reuneix els seus amics Bernat d'Altarriba, Ramon de Cànoves, un cert Gilabert (un dels Cruïlles?), altres nobles, i llurs hosts respectives, i tots plegats ataquen el castell de Sarriera i alliberen la presonera. Quedaren en el terreny, a més d'anònims vacinets (soldats), En Gilabert i el d'Altarriba.

El comte de Sarriera es veié perdut, i en un acte de desesperat heroisme, calà foc a la palla dels baixos del seu propi castell, que quedà destruït.

Mentrestant, i no contents amb el triomf i amb haver-se apoderat de la bella presonera, Ricard de Sabassona i el seu pare Robert, implacables, sense perdre un moment, es dirigeixen a l'altre castell, el de Gurb, sorprenent-lo, cremant-lo i arruïnant-lo per sempre més. Heus ací una passió volcànica i destructora que no costà poques desgràcies!

Figureu-vos la cara que posà Guillem de Sarriera, l'altre germà, quan arribà, en desembre d'aquell any de gràcia de 1423, acompanyant, en la seva tornada a Catalunya, el rei Alfons el Magnànim, amb el qual havia estat lluitant a Nàpols, i es trobà amb totes aquelles novetats sorprenents i inesperades! Encara que, aleshores, aquests nobles senyors devien estar sempre preparats a totes les eventualitats! Temps dolços i suaus, aquells...

Guillem de Sarriera, veient els seus castells de Gurb i Vespella destruïts, s'installà filosòficament a la ciutat de Vich, on no tingué petita influència, car era íntim amic dels infants Pere i Joan (el futur Joan II, *Sense Fe*).

Així terminà la història del secular castell de Gurb, a conseqüència d'una aventura amorosa... Com veieu, són detalls ben pintorescos. I aprofitem l'ocasió per a donar les gràcies al pacient desxifrador de pergamins, que és mossèn Joan Vilaró, rector de Granollers de la Plana: ell és qui ens ha comunicat amablement les dades — trobades en un antic document — referents a la destrucció del vell castell de Gurb.

Aquest mai més s'aixecà de les seves ruïnes. *Sic transit gloria mundi...*

GONÇAL DE REPARAZ (*fill*)

NOTA. — En el meu anterior article, parlant de la baixada dels ramats pirenencs, han sortit algunes errades, dues de les quals, principalment, vull aclarir. Hom posa "cingles de la muntanya"; *jo havia escrit* "Cingles de la Muntanyeta", *nom que tenen els que, quasi tallats a pic, cauen de Sant Bartomeu del Grau sobre la Plana de Vich. L'altra em fa repetir en dues ocasions que* Olot *és un poble del Llussanès, quan jo, naturalment, em referia a* Olost.

LINDBERGH A L'AMERICA CENTRAL

Mèxic, 28. — L'aviador Lindbergh ha sortit cap a la capital de Guatemala, primera etapa de l'excursió anomenada "Bona voluntat", cap a l'Amèrica central.—Fabra.

Guatemala, 28. — L'aviador Lindbergh ha arribat en aquesta capital procedent de Mèxic.

En baixar de l'aparell ha estat rebut per les autoritats i aclamat amb gran entusiasme pel nombrós públic que s'havia aplegat al camp d'aviació i que ha seguit amb molt d'interès les evolucions de l'aparell des del moment en que ha aparegut en el horitzont fins al moment en què ha aterrat. — Fabra.

—¿Què preferiu, admirada gran artista, el teatre o el cinema?
—El cinema, perquè no s'hi senten els xiulets.
(De "Le Rire", de Paris.)

Informacions de "La Publicitat"

Els precursors de l'aviació
II

Els estels

Una interessant conversa amb Pompeu Fabra

Mireu al cel una tarda clara de diumenge. Es transparent, és gran, és desert; només de tant en tant, podeu sentir el violoncel enorme d'un avió passejant-se d'una banda a l'altra. Es creu que ell tot sol pobla el cel; però amb tant soroll, el cel sona buid.

Les coses en el nostre cel, amables i boniques, passen només a l'horitzó, lluny dels mil filferros que, tot semblant que ens defensen, ens empresonen. Al lluny del lluny, els lliures juguen; les bombes pugen amb un lleuger tremolor, amb la por de cremar-se les faldilles, els estels branden fondejats.

Hem dit estels i, amic Fabra, ens havíeu promès parlar-nos d'ells, ens diguéreu demà i, ja veieu, ja som demà. Heu fet voleiar algun cop l'estel?

—Ja ho crec!, encara que a la meva època anaven ja en decadència, vaig ésser un gran aficionat.

—Aleshores, l'estel fou un esport, n'estem segurs, i és per això que vós, morts els estels, heu passat a presidir el tennis.

—Era un bell cel el cel de tarda cobert d'estels, i era un bell i variat esport. Ara veieu un estel, dos, tres, indiferents com palmeres en mig del desert, només fent altives reverències des de dalt. Però això no és fer volar estels, això és contemplar-los com pasturen aire.

Un estel, sabeu el que és un estel? Es un veritable aparell d'aviació captiva de construcció casolana. Els estels cadascú se'ls feia; no era com ara que en vénen de tots els països, i de totes les formes; no hi havia estels japonesos; eren llatins, senzills, exagonals, fets de canyes primes, roba i cordill. Voleu fer un estel? Agafeu tres canyes primes, dues iguals, la tercera més curta. Talleu un tros de roba en forma exagonal allargada, uns centímetres més gran del que voleu fer l'estel (generalment d'uns 60 a 70 centímetres). El sobrer serà la vora, dintre la qual hi passareu un cordill. Les pastetes us faran de màquina de cosir. Les canyes tallades han d'ésser prou llargues per servir d'ànima a l'aparell; han d'unir els angles oposats, mantenint la tela tivant, i llurs extrems hauran de tenir un queixal pel qual passarà el cordill de la vora, que quedarà a l'aire lliure a cada angle. D'aquesta manera l'exagon queda d'una sola peça, lleuger i encarcarat. Però encara hi ha més: dos ullets metàllics, prop del centre, i en el sentit de l'eix més curt, deixaran passar un cordill que formarà una anella, a la qual hi anirà unit el cordill més llarg que mantindrà l'aparell unit a terra. Perquè, però, aquest es mantingui en equilibri manca encara quelcom: per un ullet collocat a un dels extrems de cada una de les canyes llargues (extrems que faran costat) passarà un cordill curt que s'unirà al cordill principal en un mateix punt (l'estel estarà mantingut per aquests tres cordills units en un de sol de manera que el vent no el tombi enlaire), però manca un contrapès que el mantingui en equilibri; aquest és la cua, que penja d'una nansa que forma el cordill de la vora en quedar fluix i sortir a l'exterior. La cua la forma un llarg cordill, en la trena del qual s'hi han inserit uns trossos de drap tornant a caragolar després el fil. Una cua d'estel no ha de tenir nusos que us el podrien fer perdre, per exemple, en arrossegar-se per un terrat i quedar el nus en l'escletxa de dos maons. Poseu al cordill de govern una llargada d'uns cent metres i ja teniu l'estel disposat a volar.

—Volar! I, com vola un estel?

—Necessita, com un avió, condicions atmosfèriques favorables. Naturalment que no cal cap consulta als observatoris, ja que n'hi ha prou amb veure si fa un ventet una mica fort i prou seguit. Per aixecar-lo, suposant que ens trobem al terrat, posarem l'estel dret contra la barana que rebi el vent, o bé un company l'aguantarà en aquesta posició. Si aleshores estirem el fil, què passarà? La resultant de la força del vent combinada amb la força contrària nostra, farà pujar l'estel descrivint un arc de cercle, el centre del qual serà la mà que aguanta el cordill. Si no fa prou vent, caldrà córrer, com fan els infants. Ara, un cop ja enlaire, no cal limitar-se a mantenir-lo quiet; amb un estel als dits un home hàbil pot fer moltes coses: si estira el cordill, l'estel pujarà, és a dir, que cada cop el tindrà l'operador més damunt del cap; afluixant el cordill l'aparell baixarà; hi ha després els moviments laterals obtinguts amb successives estirades i amollades a la dreta o a l'esquerra de la direcció del vent. Finalment, hi ha el moviment circular, que s'obté amb un seguit d'estirades, amollant tot seguit perquè recobri l'estabilitat.

Però aquests són simples moviments de pau; però l'estel, ¿qui ho diria? Fou, com l'avió, una arma de guerra, de petita guerra de veïnat, naturalment.

Era una època bonica; el cel de les festes a la tarda era realment un cel de festa. Vèieu navegar per l'espai centenars de petits exàgons que us feien com un cel de sorfija de carrer. Hi havia els tranquils, els inofensius; però hi havia també els esparvers, que generalment es barallaven entre ells. Un estel s'acostava a un altre i vèieu que el fil de l'atacant passava fregant-lo, per damunt del de l'altre.

De sobte una forta afluixada feia que els fils s'emboliquessin i totseguit el raptor estirava el seu estel arrossegant l'altre. Una manera de posseir, sense feina, més d'un estel. Es diu que l'atacat procurava fugir o convertir-se en atacant. Però hi havia un altre procediment d'atac que feia més difícil la defensa; l'estel anava armat; entre els dos trossos de la cua mig partida, s'hi havia inserit una fulla tallant, que en deien fulla de navalla, feta generalment d'una barnilla de cotilla, de les d'acer, finament esmolada dels dos costats. Si en aquesta disposició es feia arrossegar la cua armada damunt el fil d'un altre estel, ja podeu pensar el que passaria: el fil quedava tallat i l'estel es perdia... si l'atacant no tenia prou habilitat per embolicar-lo amb el seu i endur-se'l. Així, per exemple, — no era de la meva època, però conservava la fama — el terror dels aires havia estat En Chias, un escenògraf. Aquest home diu que feia meravelles, era una mena de maton de l'aire, i quan sortia el Sol d'En Chia, que era un estel que duia pintat un gran sol groc, tots els estels del voltant s'apagaven; ningú creia tenir prou temps per a retirar el seu de la circulació.

—I vós?—preguntem al president del nostre tennis.

—La meva època no era ja d'un tan gran esplendor; el meu estel me'l construí En Carbó a Blanes l'any 1894 i me n'ensenyà el maneig i En Ramon Cases me'l pintà.

Després, recordo que, fa vint-i-cinc o vint-i-sis anys, trobant-me a la Conreria, tot allò era ple d'anglesos que feien volar estels a la moda actual, tenint-los simplement, en fresc. Aleshores jo vaig engegar el d'un nen, fill d'un amic meu, i es produí una gran expectació, i una gran por en veure un estel que es movia amb moviments tan variats i perillosos per als veïns. Però no hi hagué cap desgràcia perquè era temps de pau.

—I els missatges, què era això?

—Un joc innocent; un full de paper amb un forat al mig i un tall per a passar el fil; un cop el fil passat, el mateix vent feia pujar el missatge fins al cap d'amunt sense fer mal a ningú. El que sí s'havia de tenir molt compte era en fer-se talls a les mans en estirar o amollar el fil; es necessita una certa habilitat per aconseguir-ho.

—Seria difícil — li repliquem nosaltres — que ara ens hi tallèssim; estem massa acostumats a agafar-ho tot amb pinces.

ANGEL FERRAN

L'ULTIM DESCOBRIMENT EN INOCULACIO

Un professor no podia ja més amb la xerrameca d'un dels alumnes. A l'últim li cridà:

—Calla! ¿Que et varen vacunar amb una agulla de gramòfon?

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

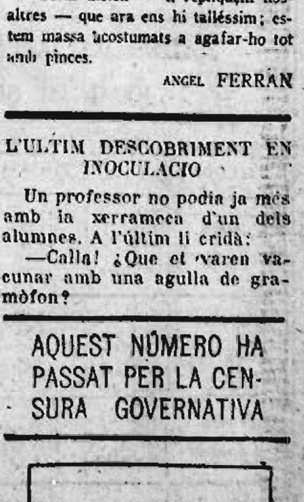

El repartidor de carbó passeja el seu fill el diumenge.
(De "Sondagens-Nisse-Strix" d'Estocolm.)

BORSA - FINANCES

La reforma de la llei d'utilitats

El R. D. Llei de 15 del corrent ha iniciat la reforma d'aquest impost, que, com és natural, es converteix cada dia més en el pern de la tributació directa espanyola, per la part més senzilla, això és, per la que grava les utilitats derivades del treball personal.

L'exposició de motius del R. D. assenyala que el defecte capital de la tarifa primera de la llei d'utilitats consistia en què les rendes de capital que haurien de suportar major càrrega que les de treball, resulten, al revés, gravades amb menor suma en alguns casos. Per a corregir aquest dany, i en espera de futures reformes que substitueixin la contribució de productes per una altra de personal, que permeti tenir en compte tant l'origen de cada porció d'ingressos personals com la situació general del contribuent, s'ha procedit a la simplificació de la tarifa i a la desgravació dels tipus que integren la primera secció de les utilitats imponibles.

A més s'igualen els contribuents estimant que els ingressos del treball, sigui el que sigui el perceptor, s'equivalen en utilitat.

Únicament es manté una petita diferència entre funcionaris públics i particulars a favor dels primers, estimant que en servir una corporació de dret públic hom assoleix certs avantatges que manquen en altre cas. D'una banda són agrupats tots els funcionaris públics, civils i militars, actius i pasius, de l'Estat i de les corporacions locals, retribuïts amb sou fix o per honoraris cobrats segons aranzel, i d'altra banda, tots els que treballen al servei de persones de dret privat, ja independentment (professionals) o ja en relació constant de servei (funcionaris). Un grup a part el constitueixen els artistes, obrers i classes de tropa. Els jornals estan exceptuats totalment no excedint de 62'50 pessetes a la setmana.

Les utilitats del treball fins ara gravades a tipus progressiu, en certs casos, i altres a tipus fix, que era també de vegades el cinc i de vegades el deu per cent, ara pagaran segons escala, conservant-se la retribució fixa només per als funcionaris de l'Estat, per les retribucions eventuals i per als consellers Companyies que s'estima que tenen una mena d'utilitats "sui generis", en tot cas no purament de treball. En aplicar una tarifa progressiva als professionals, que fins ara tenien el tipus únic [illegible] a fer certes deduccions de la base liquidable, estimades equivalents a les despeses necessàries per a l'exercici de llur professió. La reducció del gravamen és general per als contribuents que ara paguen per escala, encara que la necessitat d'igualació hagi vingut a afavorir els que proporcionalment eren més gravats. El tipus màxim, que era el 20, ha passat a ésser el 12 per cent per als funcionaris públics, i l'11 per cent per als particulars. La pèrdua neta per al Tresor serà d'uns catorze milions de pessetes, que es considera suportable.

Anuncia a més el preàmbul del R. D. Llei reformes en la tributació dels valors de renda fixa, és a dir, els interessos d'obligacions i deutes, la qual reforma consistirà, segons sembla, en l'adopció d'un tipus únic en lloc dels dos de 5'50 i 5'75 per cent que ara té la llei, segons la proporció que l'interès servit té amb el capital del títol de préstec, és a dir, que en la reforma se suposaria adaptat sempre l'interès al tipus corrent del mercat, pel mecanisme de la cotització que té naturalment en compte el crèdit de l'emissor i totes les circumstàncies, tant del valor com de l'interès corrent. Això darrer és una mera hipòtesi dels comentaristes. Esperem, per a parlar-ne, la presentació del projecte a l'Assemblea.

AVUI DIJOUS en el GOYA debut de ELVIRA DE AMAYA i la grandiosa superproducció RUSSIA

CAPSES de LUXE PER A REIS, ANTIGA CASA BARGUES 38 — SANT PAU — 38

ELIXIR ESTOMACAL SAIZ DE CARLOS
Tonifica, ajuda a pair, obra la gana i cura las malalties de
L'ESTÓMAC I BUDELLS
DOLOR D'ESTÓMAC
DISPEPSIA
AGROR I VÒMITS
INAPETENCIA
DIARREES DELS NENS I ADULTES
LLAGA DE L'ESTÓMAC
Molt usat contra les diarrees dels nens, inclús en l'època del desmamar i dentificació.
35 anys d'èxits constants.
5 pessetes ampolla, amb medicació per a uns 8 dies
De venda principals farmacies del món.

Hotel Florida - Madrid
EL PREFERIT PER FAMILIES I HOMES DE NEGOCIS
PLAÇA DEL CALLAO (GRAN VIA)

SOLER I TORRA G.MANS
BANQUERS
Rambla dels Estudis, 11 i 13 : Bonsuccés, 1 i 3
Negociem els Cupons
venciment 1 de gener vinent
CAMBRA CUIRASSADA — CAIXES DE LLOGUER
per a guarda de valors, documents, joies i altres objectes de valor. — Compartiments des de 22 pessetes anuals.
Pot visitar-se tots els dies feiners, de 9 a 1 i de 3'30 a 6

EL MOVIMENT MARITIM

VAIXELLS ENTRATS

Vapor alemany "Màlaga", amb càrrega general, d'Hamburg.

Vapor espanyol "Mallorca", amb càrrega general i 90 passatgers, de Palma.

Vapor espanyol "Monte Toro", amb càrrega general i 23 passatgers, de Mahó.

Vapor espanyol "La Guardia" amb càrrega general, de Marsella.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor anglès "Auldmiur", en llast, cap a Melilla.

Vapor anglès "Croeteth Hall" amb trànsit, cap a Hull.

Vapor espanyol "Sagunto", amb càrrega general, cap a Cartagena.

Vapor espanyol "Monte Toro" amb càrrega general, cap a Mahó.

LA PLUJA

Amb motiu de la pluja que no va parar de caure ahir durant tot el dia, varen suspendre's les operacions de càrrega i descàrrega en la majoria dels vaixells ancorats al port.

EN JAUME SUST I ALSINA

Ahir al matí va tenir lloc a Vilassar de Mar l'acte de conduir a la seva darrera estada el cadàver del que fou en vida En Jaume Sust i Alsina, capità de la marina mercant, obrer de la parròquia i ex-batlle de la dita població.

Les nombroses simpaties i amistats que aconseguí guanyar en vida el finat van exterioritzar-se ahir en l'acte del seu enterrament que va constituir una imponent manifestació de dol.

Trametem des d'aquestes planes l'expressió del nostre condol a la seva vídua i familiars tots, en especial als seus fills Felícia i Marian, bons amics nostres. (A. C. S.)

Encarregueu les vostres circulars de propaganda a la Casa Reñé
Mont-Sió, 18 — Tel. 4523 A

UNA SORPRESA
Vegeu el superb Naixement que presenta la Casa Ramos en els seus aparadors del carrer Pelayo, 10. Una veritable obr[illegible] d'a[illegible]

Aquest número ha passat per la censura governativa

PERSES H. BLANCO BAÑERES SMIRNES
CALL, 21. - Plça. S. Jaume - Tel. 190-A
CATIFES TAPICERIES CORTINATGES LLENCERIA

En TOMAS NICOLAU i RIBA

ha mort a l'edat de 70 anys, després de rebuts els Auxilis Espirituals

(A. C. S.)

Els qui el ploren, esposa Na Dolors Griñó, fills Enriqueta, Mercè, Joan, Tomàs, Maria Cinta, Josep Maria i Ramon, filla política Filomena Jover, nét, germana, germans polítics, nebots, cosins i família tota, en assabentar a llurs amics i coneguts de tan irreparable pèrdua, els preguen que el tinguin present en llurs oracions.

L'hora de l'enterrament s'avisarà oportunament

BORSA DE BARCELONA

VALORS A TERME

BORSI MATÍ: Nord, 111'40; Alacant, 108'40; Andalús, de 67'00 a 66'95; Colonial, 93'25; Chades, de 780 a 778; Filipines, 322; Gas E, 157.

BORSA TARDA: Nord, de 111'55 a 111'50; Alacant, 108'50; Transversal, 44'25; Colonial, de 93'00 a 93'75 i 93'65; Chades, de 788 a 786 i 791; Chades D, 152; Sucres O., 32'75; Explosius, de 128'50 a 128'75 i 128'25; Gas E, de 156'50 a 157; Aigües, 175.

BORSI NIT: Nord, de 111'45 a 111'50; Chades, de 791 a 792; Colonials, 93'65; Gas E, de 157 a 156'75 i 157'25; Explosius, de 133'25 a 134'50.

COMPTAT: Valors encara no inclosos en el butlletí oficial

Ajuntament Sevilla 1920	99'75
" Sevilla 1923	99'75
" Sevilla Exposició	100'00
" Girona	99'00
" Màlaga	102'00
" Sabadell	99'25
Barcelona Traction 6% 1927	99'85
Gallega d'Electricitat 6%	100'75
Gallega d'Electricitat Bons 6%	99'25
General Tramvies 6%	99'50
Tramvies Barcelona S. A. 1925	99'25
Accions Tramvies Preferents 7%	103'75
Cinematogràfica Verdaguer	93'50
Maquinista Terr. i Marítima	100'85
Forces Motrius 6% 1923	94'25
Molins Bascos 6%	87'00
Municipis 6% Trans. F. C. Sarrià	98'50
Banc Hipotecari Uruguai	118'00
Aigües de València 6%	102'00
Asfalt "Asland" 6%	99'75
Bons Sòria	99'85
Mecànica del Vidre	94'00
Bons Unió Salinera	100'00
Hidro Elèctrica Ibèrica	99'50
Comp. Hisp. Mar. Gas i Elec. 6%	99'50
Bons Oriñ 7%	98'00
Elèc. Metal·lúrgica de l'Ebre	98'85
Carburs Metàl·lics	94'75

MANCOMUNITAT, DIPUTACIO I AJUNTAMENTS

Mancomunitat 1914	81'50*
" 1920	80'00*
C. C. Comunal	83'50*
Oblig. Prov. 6%	101'65
Diputacions velles	86'50
Diputacions noves	84'25
Ajunt. Badalona	100'00
Ajunt. Barc. antre.	83'50
" 1906 B.	84'25
" 1906 C.	82'00*
" 1907 D.	82'00*
" 1910 D.	82'50*
" 1912 B.	83'00*
" 1913 E.	78'00
" 1913 F.	76'00*
" 1913 B.	83'50*
" 1916 B.	83'85
" 1917 B.	83'85
" 1918 B.	83'75
" 1919 B.	83'85
" 1920 B.	83'35
" 1921 6%	100'15
" 1922 6% Exp.	101'25
Eixample 1906	90'50
" 1913	91'50*
" 1907	95'50
Bons Reforma	84'65
Ajunt. Valen. 6%	100'50

DIVERSOS

Port Barna 1905	97'00*
" " 1903	97'00*
Melilla	101'00*
Sevilla	96'00
Gijón-Musel	98'00*
Marroc 5%	90'25*
B. Hipotecari 5%	98'75
" " 6%	100'00*
Caixa d'Emissions	92'75
Banc de Cat. Local	101'15
Cèdules Argentines	2'586

DEUTES DE L'ESTAT

Interior 4% A.	70'90
" " B.	70'85
" " C.	70'90
" " D.	71'00
" " E.	70'90
" " F.	70'85
" " G. H.	70'25
Exterior 4% A.	86'90
" " B.	86'85
" " C.	86'70
" " D.	86'65
" " E.	86'20
" " F.	86'25
" " G. H.	88'50
Amor. 1920 5% A.	93'10
" " B.	92'85
" " C.	92'85
" " D.	92'85
" " E.	92'85
" " F.	92'85
Amor. 1926 5% A.	102'90*
" " B.	102'90*
" " C.	102'80*
" " D.	102'60*
" " E.	102'50*
Amor. 1927 5% (impostos) A.	103'70
" " B.	103'70
" " C.	103'70*
" " D.	103'95*
" " E.	103'95*
" " F.	103'70*
Deute Ferroviari	102'25
Amor. 1927 5% (impostos) A.	90'80
" " B.	90'75*
" " C.	90'80
" " D.	91'20*
" " E.	90'75*
" " F.	90'75*

OBLIGS. FERROCARRILS

Nord 1.ª hip. 3 %.	75'15
" 2.ª " "	73'00
" 3.ª " "	73'00*
" 4.ª " "	73'00
Nord 5.ª hip. 3 %.	73'95*
Pamplona	74'00
Prioritat	75'75
Lleida a Reus	76'00*
Astúries 1.ª	72'25*
" 2.ª	71'25
" 3.ª	71'50*
Segovia 3%	69'50*
Almansa 4%	85'85
" Adherits	73'85*
Sant Joan 3 %	75'75*
Alsasua 4 1/2 %	91'50*
Osca 4 %	86'00
Nord 6 %	103'75*
Nord 5 1/2 % Val.	101'50
Alacant 1.ª 3 %	69'65
" 2.ª 3 %	80'50*
" 3.ª 3 %	80'25
M. S. A. A 5 %	96'85*
" B 4 1/2 %	87'50*
" C 4 %	82'50*
" D 4 %	81'50
" E 4 1/2 %	88'25
" F 5 %	95'85
" G 6 %	104'15
" H.	101'65
" I	104'25
Francès 3 1/4 %	63'50
" 3 1/4 %	53'75
Directes 3 1/4 %	55'50*
Badajoz 5 %	100'75
Orense primitiva	42'00*
" prioritat 3 %.	69'00
Andal. 1.ª fix 3 %.	65'85
" 1.ª variable.	43'35*
" 2.ª fix 3 %.	63'35*
" 2.ª variable.	43'25*
A. 1907-B. 4 1/2 %	65'75
Andalusos 6 %	100'25*
Gros Ex	40'50
" variable	28'50*
Bris Ex	41'15
" variable	29'00*
Secundaris 4 %.	69'25*
Manresa-Berga 5 %	89'50*
Aux Beasain 6 %	100'50*
Sarrià a Barna. 6 %	101'50*
Fer. Catalunya 5 %	89'50
" " 6 %	98'25*
F. C. Catalans vells	79'75
F. C. Catalans nous	72'00
Tànger a Fez 6 %	103'75*
Cremallera 6 %	101'75*
Gran Metro 6 %	94'75*
Transversal 6 %	85'00

OBLIGS. INDUSTRIALS

C. de Tram. 4 %	78'00*
" " 5 %	92'25*
Tram. B.E.G. 4 %	76'25*
Tram. B.E.G. 5 %	92'00*
" St. Andreu 4%	77'00*
C. B. d'El. 1913 5%	92'50
C. B. d'E. 1920 6%	101'25*
Unió Elèctrica 6 %	102'00*
Aigües Barna. 5%	93'50*
" " G 6%	102'00
" València 6%	99'00
Catalana Gas i Elec. E 4 1/2 %	89'25
" F 4 1/2 %	89'00
" G 6 %	100'75
" Bons 6 %	100'50
Energia 5 %	90'75*
" 6 %	99'75*
" Bons 6 %	100'25
S. P. F. Mot. 5 %	93'50
" " " Bons 7 %	99'50
H. A. Electri. 6 %.	104'50
" " " Bons 6 %	114'00*
Cooperativa F. El.	93'75
Transatlàntica 6 %	86'75*
" 6 % 1920 V.	102'00
" 6 % 1922 N.	104'75
" 5 1/2 % esp.	99'35
" 5 1/2 % cns.	99'35*
E. Cons. Naval 6 %.	99'00*
" " Bons 6 %.	101'00*
U. Naval Llevant	96'00*
Asland 6 %	91'00*
" 7 %	102'25*
Hull. Espan. 6 %	100'15*
U. Salinera d'Esp.	101'50*
F. d'Obres 4 1/2 %	77'50*
" " 5 %	90'00
" " 6 %	99'50
" " 1925	101'50*
Cons. i Pavim. 6 %	94'25*
Prodt. Pirelli 6 %	99'00*
Colònia Güell 6 %	100'00*
Potassa Súria 7 %	103'00*
Regars Ebre 5 %	92'00*
" Llevant 6 %	101'00*
" Bons 6 %	100'75*
" S. G. 6 %	88'00*
Teneria Mod. 7 %	97'00*
Alts. F. d'And. 6 %	98'00*
Sucrera Esp. 6 %	100'50*
S. A. Cros 6 %	102'75*

ACCIONS

Banc d'Espanya	604'00*
Canal Ebre	38'00*
Catalana D	135'00
" E.	158'00
" F. pf. 6 %	98'50
C. Transatlàntica O.	55'00
" " P.	55'00*
Espanya Industrial	245'00
Hispano Suïssa	250'00
Hulleres	96'00
Indústries Agrícoles	223'00
Indúst. Agrícoles B	114'00
Transmediterrània	103'00
Telefònica 7 % P.	97'35

NOTA.—Els canvis assenyalats amb un asterisc (*) són canvis anteriors.

BORSA, MADRID

	Com.
Interiors	
Amortitzable 4%	
Amortitzable 5%	
Exterior 4%	
Banc d'Espanya	
Tabacs	
Sucres P.	
Sucres O.	
Cèdules	
Nord	
Alacant	

CANVI DE L'OR

Alfons	113'00
Isabel	114'00
Unces i 1/2 unces	113'00
Petites	113'00
Francs	112'00
Lliures	28'35
Dòlars	5'80
Quilo de plata	95'00
Quilo de platí	12'000

DIVISES

Borsa de Barcelona

França	23'75
Suïssos	116'10
Belgues or	84'00
Lires	31'70
Lliures	29'30
Dòlars	5'99 1/2
Peso argentí	2'56
Marcs	1'43 3/4

BORSA DE PARIS

	Tanca	Després
Londres	12402	124'02
Nova York	25392	25'39
Bèlgica	35550	355'25
Espanya	42325	424'00
Itàlia	13390	134'00
Suïssa	491	491'00
Dinamarca		
Holanda	102750	1027'75
Noruega		
Suècia	68650	
Praga		
Romania	15700	
Portugal		
Argentina		
Brasil		
Grècia		
Alemanya	606	

BORSA DE LONDRES

Nova York	488
Holanda	120662
França	12402
Bèlgica	348862
Itàlia	9250
Alemanya	204325
Suïssa	252525
Espanya	2924
Dinamarca	182350
Suècia	1807
Noruega	1834
Lisboa	9875
Praga	16475
Austria	345700
Argentina	4781
Rio Janeiro	593
Montevideo	5100
Xile	3936
Buenos Aires	4787
Portugal	
Valparaiso	

DADES FACILITADES PER LA CASA JOAQUIM SITGES PADROSA

ARTICLE I MERCAT	Mesos	Tanques: Precedent	Tanques: D'avui	Alça	Baixa
Cafè Nova York	Gener	13'38	13'26		12
	Març	13'55	13'41		14
	Maig	13'40	13'29		11
	Juliol	13'31	13'17		14
	Setembre	13'25	13'11		14
Sucre Nova York	Gener	2'71	2'74	3	
	Març	2'80	2'81	1	
	Maig	2'88	2'88		
	Juliol	2'96	2'97	1	
	Setembre	3'01	3'04		
Sucre Londres	[illegible]	16.6	16.6		
	Maig	16.9 3/4	16.9		3/4
	Agost	17.0 3/4	17.0 3/4		
	Desembre	16.9 3/4	16.9		3/4
Blat Chicago	Març	133 1/4			
	Maig	130 3/8			
	Juliol				
Moresc Chicago	Març	87 3/8			
	Maig	9 7/8			
	Juliol				
Blat Liverpool	Març	10.2 3/4	10.2 5/8		3/8
	Maig	10.3	10.1 5/8		3/8
Metalls Londres					
[illegible]		60.10.0	60.18.9	3.9	
[illegible]		60.13.9	60.17.6	3.9	
[illegible]		266.07.6	266.02.6		5.0
[illegible]		262.11.3	261.07.6		23.9
[illegible]		28.01.3	28.06.3	5.0	
[illegible]		28.07.6	28.10.0	2.6	
[illegible]		26.05.0	26.07.6	2.6	
[illegible]		26.15.0	26.01.6	3.9	

MERCAT DE LLOTJA

CEREALS

BLATS

Aragó i Navarra	49 a 53
Castella	50 1/2 " 52 1/2
Manxa	48 1/2 " 51 1/2
Extremadura	" 50 1/2
Urgell i comarca	53 " 53

(Preus en pessetes els 100 quilos, sense sac, damunt vagó origen)

MORESC, ORDI I CIVADA

Moresc Plata	a 33
Ordi Extrem. i Manxa	
Ordi Urgell i comarca	35 " 36
Ordi estranger	
Civada Extremadura	37 " 37'50
Civada Manxa	37 " 37 1/2
Escaiola Andalusia	50 " 55

ARROS

Bomba Calasparra	186 a 193
Bomba	125 " 130
Selecte	56 " 58
Matisat	55 " 57
Benlloch O	" 58
Trencat	[illegible] " 40
Farina d'arròs	35 " 40

LLEGUMS

Llenties	70 a 115
Faves Llobregat	47 " 48
Faves Extrem. o And.	47 " 48
Faves estrangeres	46 " 47
Favons Extrem. o And.	47 " 48
Favons estrangers	45 " 46
Veces Sagarra	48 1/2 " 48
Veces Andalusia	46 " 48
Erps	" 48
Titus	38 1/2 " 60
Guixes	59 " 60

MONGETES

Castella	128 a 168
Mallorca	" 78
Prat	
Urgell i comarca	
València	
[illegible]	95 " 100

CIGRONS

Saüc	165 a 200
Blancs ar. alf. 46/48.	85 " 100
Blancs ar. alf. 48/50.	86 " 87
Blancs ar. alf. 52/54.	74 " 76
Blancs ar. alf. 58/60.	62 " 64
Blancs ar. alf. 60/65.	57 " 60
Palens	55 " 60

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

FARINES

Força	80 a 125
Extra local	60 " 70
Corrent local	a 63
Extra Blanca Castella	68 " 69
Blanca corrent Castella	67 " 68
Baixa	53 " 55

(Preus en pessetes, sac de 100 quilos, damunt carro Barcelona)

DESPULLES

Número 3	29 a 30
Número 4	26 " 28
Segones	20 1/2 " 22 1/2
Terceres	20 " 21 1/2
Quartes	20 1/2 " 21

(Preus en pessetes els 60 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

Menut (prima)	19 a 19 1/2
Segonet	19 " 19 1/2
Segó	14 1/2 " 15

(Preus en rals la quartera de 70 litres, sense sac, damunt carro Barcelona)

ALTRES GENERES

GARROFES

Xipre	40 a 50
Negra Vinaroç nova	" 45
Negra Castelló nova	" 45
Negra Malafera nova	" 48
Negra roja nova	" 41
Eivissa nova	" 35
Mallorca nova	" 33

(Preus en rals els 40 quilos, sense sac, damunt carro Barcelona)

Polpa remolatxa estr.	37 a 37 1/2
Polpa remolatxa país	26 " 28
Turtó de coco	29 " 30
Farina de llinosa	30 " 31

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

Alfals	3 a 3
Palla llargueta	4 a 4 1/2
Palla curta	3 " 3
Fulla d'olivera	
Trepadella	

(Preus en pessetes els 40 quilos, damunt carro Barcelona)

OFERTES DIRECTES DE PROCEDENCIA

Ordis Extrem. o Manxa
Erps
Titus i guixes
Veces Màlaga
Faves país
Favons país
Ordi Urgell i comarca
Civada Manx. o Extrem.

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt vagó origen)

ARRIBADES

ESTACIO M. S. A.
(Vagons)

21 de blat; 3 de farina; 1 d'ordi.

ESTACIO NORD
(Vagons)

1 de blat; 6 de farina; 3 d'ordi.

PEL MOLL

CENTRE COTONER DE BARCELONA

LIVERPOOL	Dsc.	G.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanca anterior	1085	1040	1040	1040	1035	1003	1042
Obertura		1049	1050	1050	1043	1015	
Segon telegrama	1105	1053	1054	1054	1049	1014	1055
Tanca		1052	1053	1053	1048	1015	1054
Alça	20	12	13	13	13	12	12
Baixa							

NOVA YORK		G.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanca anterior	2015	1963	1973	1986	1978	1918	
Obertura		1971	1977	1989	1983	1924	
Segon telegrama		1955	1965	1981	1974	1911	
Tanca	2000	1949	1919	1973	1966	1903	
Alça							
Baixa		8	8				

NOVA ORLEANS		G.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanca anterior	1978	1953	1970	1979	1956	1895	
Obertura		1955	1974	1975	1964		
Segon telegrama							
Tanca	1976	1950	1959	1960	1941	1883	
Alça							
Baixa							

EGIPTE (Liverpool)	Gener: Sakellar	Gener: Upper	Març: Sakellar	Març: Upper
Tanca anterior			1408	
Obertura	1700	1728		
Segon telegrama				
Tanca	1303	1737	1409	
Alça				
Baixa				

Alexandria Tanques del dia	A.	G.	D.	F.
Ashmount	2729	2750	2760	2685
Sakellar	3470	3515	3545	3585

DISPONIBLE EN PLAÇA — Good Middling (Standard Universal)

Any Port	Orleans	Texas
159	159	160

Arrib. als EE. UU. en un dia	54,000	[illegible]	5.000
Arrib. als EE. UU. des de l'1 d'agost	6.071,000	"	64,000
Vendes a Liverpool	6.000	"	9.617,000

Transferencia: 4'88 3/8

NOTICIARI

PUBLICITAT

REUS DE SUBSCRIPCIO

Ptes.
ene. mes. . . . . 3'50
sula ibèrica, trimestre. 7'50
s llatina. . . 8'50
paisos . . 35'—

VATORI METEOROLO-
LA UNIVERSITAT DE
BARCELONA .

etre a zero i al nivell de la
51.4, 751.1, 752.6 mil·líbars;
1001.4, 1003.4 mil·límetres.
etre a l'ombra (sec): 6.2,
Termòmetre a l'ombra (hu-
8, 6.2, 6.0. Humitat (cen-
de saturació: 94, 91 91. Di-
del vent: NNE., W., W.
del vent en metres per
2, 6. Estat del cel: tapat,
apat. Classe de núvols:
nimbus, nimbus.
a. 7.4. Mínima: 6.2. Míni-
n de terra: 5.0. Oscil·lació
trica: 1.2. Temperatura
6.8. Precipitació aquosa,
s set del dia anterior a les
a de la data en mil·límetres
, o sigui litres per metre
3.3. Recorregut del vent en
ps: 60 quilòmetres. Obser-
particulars: pluja durant tot

RRONS DE CREMA
ULES EN CAPSES
DE SANT JAUME, S/A.

arlaoló de postres
des, Cristines, Coques
rdons, Brioix i doiços
farcits de nata
DE SANT JAUME, S/A.

llant de pastisser, al taller
seva, va relliscar i caure
estre i Colomer, de 29 anys,
se una forta contusió al
a cama esquerres, que li ha
ada al dispensari d'Hosta-

CAPES
ERMEABLES
xú extra - Teixit
jat des de Ptes. 8'50
—o—
Gabanys
permeables
ú extra, per a
, des de Ptes. . 8'50
—o—
RINXERES
TELES, per a
, des de Ptes. . . 35
—o—
NDA SANT PERE, 7
AÇA SANTA ANNA, 9
TAPINERIA, 33
SA ROSICH
a fundada l'any 1850

upació Fotogràfica de Ca-
està formant la Secció de
grfia d'afeccionats, en la
agrupat un estol de valuo-
nts que es proposen em-
na activa campanya de di-
d'aquest atractivol art.
ers d'any es començaran,
local social (Duc de la Vic-
pral.), una sèrie de projec-
cintes per ells preses, la
permetrà comprovar els
conseguits.
teixa entitat anuncia per al
dia 2 del vinent mes de gener la inauguració del curs de diapositives, cinquè de la sèrie que amb tant d'èxit ha vingut organitzant.

Ultra això, la dita entitat recorda als afeccionats que el vinent dissabte, a les dotze de la vetlla, acaba el termini d'admissió d'obres amb destinació al seu IV Concurs Anual de Fotografia.

I degut a les obres d'embelliment del seu estatge social, es veu precisada a suspendre l'anunciada projecció de diapositives que avui, a les deu de la vetlla, havia de tenir lloc.

Presents per a Cap d'Any i Joguines per a Reis. Gran assortit. Preus baratíssims. CASA LAYRET. Boqueria, 29, i Sucursals.

JOIES VERITABLE OCASIO
Joies en or i platí - Rellotges
Preu fix :-: 41, Tallers, 41.

Anit passada va ésser recollida i conduïda a la Comissaria de pobres d'aquesta Alcaldia la captaire Leonor Tomàs, de 34 anys, sense domicili, la qual estava molt defallida per la seva poca alimentació durant aquests dies.

Presents per a Cap d'Any
i JOGUINES per a
REIS
CASTELLS
18, Porta Ferrissa, 18.

"Central de Específicos PELAYO"
Oli de fetge de bacallà legítim

LA "BECA MARIA PATXOT I RABELL"

En reunió celebrada pel Patronat de la "Beca Maria Patxot i Rabell" s'ha decidit atorgar la beca d'enguany a la sol·licitud número 18, corresponent a l'ordinació 10, Carreres Universitàries, i signada per Na Marina Mitjà de Celrà (Girona), demanant poder continuar els estudis de Filosofia i Lletres (Secció d'Històries).

La becària, de conformitat amb l'ordinació setena, haurà de justificar documentalment les seves declaracions, abans del dia 10 de gener, a la secretaria de l'Institut de Cultura.

LA GARZA ES UN BUEN CAFE

Hotel Taylor. París. 6, rue Taylor prop Blvs. Confort. Preus mòdics

PENYA GRACIENCA D'ESCACS

Es posa a coneixement dels senyors socis i altres entitats d'escacs que el dia 31 del que som quedarà instal·lada aquesta Penya al seu nou estatge, carrer de Salmeron, 87, principal (final del tramvia 21).

REVEILLON
DE L'HOTEL ORIENT

Promet ésser aquest any quelcom fantàstica la dita festa, ja que ultra el gran sopar, xampany, obsequis, etc..., hi haurà grans atraccions, que la Direcció no vol anunciar per a donar una sorpresa. Totes les persones que han reservat llurs taules poden passar pel despatx de l'Hotel a recollir llurs tiquets.

El millor present per a **REIS** és una elegant i sòlida màquina de cosir i brodar, **WERTHEIM**

EL PREMI MARIA PATXOT I RABELL

El tribunal qualificador del Premi Maria Patxot i Rabell, tenint en compte la igualtat de condicions en què pel valor de les obres llegides i els exercicis efectuats es trobaven les aspirants **Maria Teresa Güell i Matilde Preses**, acordà repartir el premi en parts iguals entre les susdites senyoretes, les quals han de presentar els documents comprovants de les condicions exigides abans del 10 de gener a la secretaria de la Secció de Biblioteca.

Aprimar-se sense perill

és un problema que moltes dones han buscat de resoldre. Molts mètodes han estat assajats, però tots presenten llurs inconvenients. Us aprimareu **de qualsevol part del cos ràpidament, amb seguretat, sense cap perill, sense règim,** emprant **EMBRODANYA,** l'únic producte francès per a aprimar-se, l'èxit del qual mai no s'ha desmentit. **Us exclusivament extern. Resultats visibles als 6 dies.** De venda: Vicents Ferrer, Plaça de Catalunya, 12, i principals farmàcies: Demaneu fascicle explicatiu a Manuel de Chia i Grassi, Ausias March, 50, Barcelona. Agent General per a Espanya i Portugal.

En la darrera sessió celebrada per la Junta Directiva de la Societat d'Atracció de Forasters, sota la presidència de l'excel·lentíssim senyor En Marian Rubió, foren acceptats com a socis els senyors En Sergi Aparicio, En Carles Giner, En Joan Chivida, N'Octavi Domènec, la Cambra Nacional d'Indústries Químiques; proposat com a delegat per a Caracas En J. Montemayor, agent de la Companyia Transatlàntica en aquella capital.

Per la Secretaria general es donà compte de les trameses de material de propaganda verificats des de la sessió anterior i d'haver-se cursat al Patronat del Circuit Nacional de Ferms Especials, complimentant acord adoptat anteriorment per la Junta Directiva, una instància adherint-se a la que cursà a aquest organisme la Companyia General d'Autòmnibus de Barcelona, S. A., en el sentit que es construeixi amb ferm especial resistent, suprimint l'adoquinat actual, per requerir-ho així el trànsit, i tan aviat com sigui possible, el paviment del tram de carretera de Madrid a França per La Junquera, comprès entre les ciutats de Barcelona i Badalona.

Entre altres, es prengueren els següents acords: Concedir la medalla d'argent de la Societat a les societats "Protectora del Canari" i "Foment de la Cria del Canari", amb destinació a premi per als concursos de canaricultura que tenen en organització; expedir cartells i fascicles de propaganda de Barcelona en diferents idiomes a l'agència Foment Espanyol de Relacions Internacionals i de Turisme, d'aquesta ciutat, i a les vint-i-cinc empreses corresponsals seves establertes a diferents capitals de França, Alemanya, Àustria, Bèlgica, Suïssa, Suïssa, Suècia, Noruega, Dinamarca, Txecoslovàquia, Portugal, Egipte i Algèria; agrair al delegat a Milà, En Carles Boselli, les atencions i serveis prestats a Na Carme Isern Galceran, recomanada de la Societat, que assistí, delegada pel Govern espanyol, al Congrés Internacional de Protecció a la Infància, fa poc temps celebrat en aquella capital; dirigir-se al delegat-agent de la Societat a Madrid, En Josep M. de Soroa, perquè s'informi respecte a l'estat dels treballs de ferm especial de la carretera de la nostra Costa de Llevant, especialment en el que es refereix al trajecte de Caldetes a Calella; concedir al director de la revista "Ibérica" els clixés tipogràfics que sol·licita per a il·lustrar un article sobre l'Escola d'Enginyers Industrials que projecta publicar a les seves columnes.

El senyor President donà compte que aprofitant el seu darrer viatge a Madrid s'havia procurat informacions, respecte a les quals donà compte a la Junta Directiva sobre l'anunciat projecte d'organització oficial del turisme i diverses millores afectants a Catalunya pel que es refereix a obres públiques i a restauració de monuments arqueològics.

Finalment, pel secretari general es donà compte de diversos treballs en tràmit i de diverses comunicacions rebudes d'alguns delegats informant la Junta de la tasca darrerament realitzada en ordre als fins socials.

REIS REIS

Gran exposició de mobleta per a nens i nenes : Immens assortit en sillonets, balancinets, cosidorets i tauletes de medul·la i jonc : Menjadors, dormitoris i despatxos petits, esmaltats en colors : Preus de fàbrica : F. OLAYA, Corts Catalanes, 549

ACERS SANDERSON
no vençuts encara per una altra marca. **FILL D'E. BRUGUERA, Riereta, 28 :: Telèfon A 2772**

El cònsol general de França rebrà els seus compatriotes diumenge, dia 1 de gener, a les onze del matí, al Consulat general, Plaça de Catalunya, 21.

CAP D'ANY I REIS
Llibres i objectes propis
per a presents
CASA SUBIRANA
14, Porta Ferrissa, 14

"Central de Específicos PELAYO"
Medicaments de tot arreu

CONCERT BENEFIC
EXTRAORDINARI

El vinent diumenge, Any Nou, a les onze del matí, al "Salón Nuevo Mundo", Marquès del Duero, tindrà lloc un concert extraordinari per la Banda Municipal, dirigida pel mestre Lamote de Grignon, amb el concurs de la soprano Elvira Serra.

Els preus seran populars i el que es recapti es destinarà a joguines per als nens pobres en la festa dels Sants Reis.

Casa Llorens
ENQUADERNACIONS
Fàbrica: **València, número 213.**

UN PRESENT
útil és sempre una elegant peça de vestir de la casa Furest Passeig de Gràcia, 12 i 14

Al carrer de Santa Madrona va ésser agredit per una dona, el nom de la qual al·legà desconèixer, Josep Odina i Sànchez, el qual hagué d'ésser auxiliat al dispensari d'unes contusions rebudes.

Un bon present
Un vidre d'en GOL
el trobareu a
Barcelona, París, Nova York

"Central de Específicos PELAYO"
Específics - Farmàcia - Anàlisis

Seguint l'anual costum establert des de la fundació de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, i per a preparar l'abonament dels interessos de 1927 als comptes dels imponents, romandran tancades al despatx públic les oficines de la secció d'Estalvi de l'esmentada Caixa, els dies 30 i 31 de l'actual, divendres i dissabte vinents.

Diumenge, dia primer de gener, hi haurà despatx de deu a dotze del matí.

CALEFACCIO IDEAL
Estufa J M B
València, 246 - Tel. S. P. 747

URODONAL
dissolvent de l'àcid úric
es ven en flascons
de triple cabuda
per una cura completa

EL MINISTRE DEL TREBALL VISITARA L'ASSOCIACIO D'HOTELERS SIMILARS DE CATALUNYA

Per a demà, divendres, a les cinc de la tarda, té anunciada la seva visita a l'estatge de l'Associació d'Hotelers i similars de Catalunya el ministre del Treball, senyor Aunós.

Amb aquest motiu, està organitzant aquesta entitat l'acte de lliurament de les medalles d'or de llei concedides per la I Exposició de la Indústria Hotelera i de l'Alimentació als obrers d'aquesta indústria, que a judici de llurs companys més s'han distingit en la seva vida professional, treballant amb honradesa per a l'enaltiment de la seva *professió*.

Els afavorits són: Josep Torcal i Torcal, cambrer del Cafè Espanyol; Josep Masó Bosch, cambrer del Nouvel Hotel, i Gabriel Gabaldà, com a president de la Societat L'Artística Culinària.

El lliurament d'aquestes recompenses l'efectuarà el ministre del Treball.

Han estat invitats a aquest acte, a premsa, tots es associats de l'esmentada entitat de patrons hotelers i les Associacions relacionades amb aquesta.

Pastilles Laxants Prats

PULMONILO
VALLE
Curará su TOS
ya sea pulmonar, nerviosa, de garganta, asmática, etc., se cura con el **PULMONILO**, preparación que no tan sólo cura la tos, si que por ser un gran poder antiséptico de las vías respiratorias, evita posibles contagios de tuberculosis, Grippe, resfriados, etc., por ello los médicos recetan **PULMONILO**, especialidad científica, que puede usarse como preventivo al salir de locales calientes, etc. Se vende en Casa Segalá, Vicente Ferrer, Farmacia La Cruz, y otras.

CONCURS FOTOGRAFIC

La Secció Fotogràfica del Casal dels Lluïsos de Gràcia acaba d'organitzar el seu primer Concurs fotogràfic social, que ha obtingut un bon èxit, com ho demostra el gran nombre de treballs rebuts:

El Jurat ha donat el següent fall: *Grup Bromurs.* — Copa d'honor, treball número 148, lema: "Tarda plàcida. — Medalla de vermeil, treball número 39, lema: "Calma". — Medalla d'argent, treball número 122, lema: "Vegetació. — Medalla de bronze, treball número 63, lema: "Un camí del Vallès". — Medalla de bronze, treball número 23, lema: "Capvespre". — Primera menció honorífica, treball número 79, lema: "Presentalla". — Segona menció honorífica, treball número 140, lema: "Dolç record". — Tercera menció honorífica, treball número 98, lema: "Silenci".

Grup Dispositius. — Copa, composició número 9, lema: "Contrallums". — Medalla d'argent, composició número 10, lema: "Vores del Llobregat". — Primera menció honorífica, composició número 5, lema: "Parròquies foranes". — Segona menció honorífica, composició número 17, lema "Caminets". — Tercera menció honorífica, composició número 15, lema: "Boscúries".

El dia 6 de gener vinent, a les onze del matí, tindrà lloc l'acte inaugural de l'exposició de tots els treballs presentats a concurs i l'obertura de les plaques contenint el nom dels autors dels treballs premiats.

L'exposició estarà oberta fins al dia 16 del mateix mes, podent-se visitar tots els dies feiners, de nou a onze del vespre, i els festius, d'onze a una del matí.

VENDA DE PASQUES

PER ALS NENS

Coneixem els desigs de les mares. Portar llur nens vestits i calçats irreprotxablement, amb elegància exquisida.

Totes les mares desitgen per a llurs nens el millor que es fabrica, el millor que existeix en el comerç. I per tal d'aconseguir llurs desigs, posen major esforç, major interès que quan es tracta de comprar per a elles mateixes.

L'adquisició del calçat convenient és la tasca més difícil. Cal elegir la sabateta completa, perfecta, que uneixi a la forma primorosa i delicada la qualitat que asseguri amb la solidesa una defensa absoluta contra pluges i humitats.

Visiteu-nos amb els vostres nens, amable senyora, i tingueu la seguretat que a casa nostra trobareu precisament el que desitgeu, no allò que solament s'assembla al que vós busqueu.

Avui, com cada DIJOUS, obsequiarem els nostres petits clients amb valuosíssimes joguines rebudes exclusivament per a aquestes festes.

Bonica sabata una tira oscària negra:

Mides. . .	24-26	27-29	30-33	34-36
Preus Ptes.	10.50	12.—	13.50	16.—

En naco taronja o en xarol negre:

Preus Ptes.	13.—	16.—	18.—	22.—

Calçats Minerva S.A.

Via Laietana, 30
Salmeron, 71 - Pelayo, 11 - Rambla Estudis, 4,
Colom, 2 (entrada Plaça Reial), i Escudellers, 6

LA VIDA RELIGIOSA

SANTUARI DE L'IMMACULAT COR DE MARIA
(Arquebisbe P. Claret, 47)

L'Apostolat de l'Oració, del Santuari dels Pares Missioners del Cor de Maria començarà avui, dia 29, solemníssim Triduum al Sagrat Cor de Jesús, a un quart de vuit del vespre; predicarà el R. P. Càndid Rincón, C. M. F., i s'estrenaran, ultra notables canelobres de metall, l'esplèndida il·luminació elèctrica de les aranyes que s'estan muntant aquests dies, el mateix que els grans i magnífics canelobres que amb llurs seixanta cinc bombetes cada un han deixat gratament sorpresos a tots els que han tingut el gust de contemplar-los.

Socis de l'Apostolat, no hi manqueu cap dia.

— Els sermons del tradicional Octavari de la Minerva de Santa Maria de la Mar han estat confiats al reverend Pare Ramon M.ª Bolòs, S. J.

MADAME X
FABRICACIO PATENTADA
NUM COMERCIAL REGISTRAT
FAIXES cautxú per a aprimar, des de 35 pts.
COTILLES per a estrènyer el cos.
SOSTENIDORS per a rectificar la línia.
PRETINES per a reduir la regió de l'estómac.
MITGES per a emmotllar les cames.
BENES per a formar el braç.
APARELLS D'EMBELLIMENT
TOT DE CAUTXU PUR
Passeig de Gràcia, 127

ULTIMES CREACIONS DE LA MODA EN CARTERES I BOSSES, etc.
preus limitats Fabricació pròpia
CASA ORTIZ
28, Passeig de Gràcia, 28

AVUI DIJOUS,
en el GOYA debut de
ELVIRA DE AMAYA
la grandiosa superproducció
RUSSIA

EL SENYOR

En Joaquim Costa i Borràs

vidu en primeres noces de Na Josefa Ferrer Bertran

ha mort cristianament a l'edat de 57 anys

(A. C. S.)

Els qui el ploren: esposa Teresa Llusià, fills Josefa i Joaquim, fills polítics Josep Torrens Gros i Rosa Bigorra, néts, germana i germans polítics, nebots i cosins, i la casa P. TORRENS GROS, en assabentar llurs amics i coneguts de tan irreparable pèrdua els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuòria, Avinguda de la Verge de Montserrat (Villa Loreto), avui, dijous, a les tres de la tarda, per tal d'acompanyar el cadàver a l'Església parroquial de Nostra Senyora de Montserrat, i després al cementiri de Sant Andreu.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

BARCELONA

La política

LA CATALANITAT DE "LA VANGUARDIA"

"La Nacion" publica aquest elogi de "La Vanguardia":

"La Vanguardia", de Barcelona, rotativo español, pleno sin embargo de gloriosa catalanidad, de esa catalanidad que culmina en noble benevolencia y generosa comprensión por sus artículos, por su colaboración, por sus completos servicios informativos, es, sin hipérbole, uno de los primeros periódicos de Europa.

Ha realizado cotidianamente, sin pedantería, una recia labor de cultura, de severa educación ciudadana y ha sido espejo moral de causas justas. Huelga decir que ha encauzado la pasión cuando se ha determinado en el ambiente por sendas de virtud y ha recogido las opiniones con austeridad incombatible.

Tanto más desinteresadamente es este elogio espontáneo que se apoya en la admiración y en la justicia, cuando que "La Vanguardia" no es periódico partidista ni afecto siquiera a Uniones Patrióticas."

¿EN LERROUX TORNA A BARCELONA?

Es diu que el cap del partit radical senyor Lerroux vindrà de nou a Barcelona a la darrera desena del vinent mes de gener.

TRANQUIL·LITAT POLITICA

Diu el corresponsal a Madrid del "Diario de Barcelona":

"Termina el año 1927 con absoluta tranquilidad política, disponiéndose los ministros a disfrutar de ella sin que empañe el horizonte una sola nube; semejante situación, después de cuatro años largos de predominio del régimen excepcional, no puede menos de considerarse como un resultado de la labor del mismo, el cual considera a la hora presente de tal manera desembarazado el camino de obstáculos, que alude sin el menor titubeo a la seguridad de alcanzar algunos años más de vida.

Frente a los que censuran a la dictadura, ofrece o presenta, mejor dicho, ésta, como demostración de que el sacrificio no ha resultado estéril, el balance tranquilizador que da de sí el examen de la actual situación de España, balance que contiene notas tan simpáticas como las desgravaciones del impuesto de utilidades que comenzarán a regir a principios del año ya inmediato."

UNA PENYORA DE MIL PESSETES A "LA VEU DE CATALUNYA"

En rebre el governador civil els periodistes els digué que havia imposat una multa de 1.000 pessetes a "La Veu de Catalunya", per haver publicat, ple de blancs, un article que precisament havia censurat el propi senyor Milans del Bosch.

Afegí el governador que la multa era de 1.000 pessetes per ésser el periòdic reincident, i que a més havia estat apercebut de suspensió, cas d'incórrer de nou en la falta.

EL MUNICIPI

MODIFICACIONS A LES OBRES DEL TUNEL DEL CARRER DE BALMES

En el darrer ple de l'Ajuntament va ésser aprovada una proposició que, en vista de l'ordenat per la segona divisió de ferrocarrils, en comunicació de data 23 de maig darrer, perquè es presenti el projecte d'afermat i el dels revestiments necessaris perquè quedi del tot assegurat que no es produiran esllavissades damunt la via durant les obres, i d'ací endavant, en l'explanació en trinxera del ferrocarril del carrer de Balmes, entre els carrers de Laforja i Muntaner, i resultant de l'informe emès i projectes formulats pel director general dels serveis tècnics, que la solució de treballar el ferrocarril en trinxera és més cara que la de construir-lo en foradada, amb l'avantatge, a més sobre aquella, de no inutilitzar com a carrer l'actual explanació del ferrocarril, s'adopti la solució de construir en foradada el trajecte indicat i, a aquest efecte, s'aprovi el projecte formulat per la Direcció general dels serveis tècnics, comprenent, a més, l'encreuament amb el carrer de Balmes i la Diagonal, i la supressió del pas a nivell del carrer de Pi i Margall, i que el major cost sobre el projecte anteriorment aprovat, de 1.817.221'39 pessetes, s'apliquin, 1.488.261'59 amb càrrec al pressupost extraordinari del ferrocarril de Sarrià (carrer de Balmes), igualment que la resta de pessetes 328.959'80.

ADVERTIMENT ALS PROPIETARIS DE LA PLAÇA DE SANLLEHI

Havent-se de procedir a la renovació del pavimentat de l'Avinguda de Nostra Dona de Montserrat, des de l'església en construcció fins a la plaça de Sanllehi, d'acord amb l'establert en les disposicions municipals vigents, es preveu als propietaris de finques en l'esmentada avinguda, que facin les que necessitin, i a les empreses de serveis públics i a tots aquells que hagin d'executar obres en la via pública, traslladin els [illegible] de les voreres, començant les obres dins dels quinze dies següents a [illegible] notificació, passat el qual [illegible] la nova pavimenta- [illegible] dita via, fins que hagin transcorregut dos anys d'acaba la pavimentació.

LA COOPERATIVA DE FUNCIONARIS

Al Negociat d'Obres Públiques de la Secció Municipal d'Eixampla, es troba exposat al públic el projecte de modificació de línies de la illa formada pels carrer Navas de Tolosa, O, Lope de Vega i Buenos Aires, sol·licitada per la Cooperativa de Funcionaris de l'Estat, província i Municipi.

LA DIPUTACIÓ

UNA FESTA A CENTELLES

Dissabte que ve se celebrarà, a Centelles, l'acte de la inauguració de l'històric pòrtic restaurat i del nou edifici destinat a Cases Consistorials d'aquella població.

Hi assistiran les autoritats provincials. Aquest edifici l'havia començat la Mancomunitat per a central telefònica, i ha estat destinat per l'organisme actual a Cases Consistorials, amb la condició que es destini integrament a escoles l'antic edifici comunal.

També per compte de la Diputació s'ha reconstruït l'antic arc en la part superior del qual hi ha la històrica sala en què celebraven les seves sessions la Mancomunitat d'Ajuntaments del partit de Centelles.

EL GOVERN CIVIL

VAGA RESOLTA

El governador va dir anit passada que havia quedat resolta, per haver arribat a un acord patrons i obrers, la vaga que sostenien els rajolers de Badalona.

DETENCIO

La policia ha posat a la disposició del jutjat a Joan Enric, que fingint-se funcionari del Palau de Justícia es dedicava a timar els industrials, prometent-los que no pagarien unes penyores que tenien pendents amb aquell jutjat.

DENUNCIA

Joan Aguera ha denunciat a la policia que un individu se li havia presentat expresant-li que degut a les influències que tenia podia contribuir a què el denunciant cobrés un deute de 3,000 pessetes que li devia un subjecte, el qual es negava a liquidar-lo.

La policia ha detingut el denunciat, posant-lo a la disposició del jutjat, car aquest va percebre del denunciant 500 pessetes a canvi de posar en joc les imaginàries influències que posseia, prometença que, com és lògic, no complí.

CAUSA ELEVADA A PLENARI

Ha estat elevada a plenari la causa instruïda contra els soldats de Jaén Lluís Abedo Palacios i Hipòlit Villar Llata, acusats del delicte de lesions per imprudència temerària al caporal de Vergara Roc Palacios i el soldat Andreu Branyes.

SENTENCIA APROVADA

Ha estat aprovada la sentència dictada per un Consell de guerra, en la causa seguida contra Manuel Llorenç Balcells, de Pobla de Mafumet, acusat de suborn. El processat ha estat absolt.

La conferència d'En Bosch i Gimpera sobre Glozel al Centre Excursionista de Catalunya

El Centre Excursionista de Catalunya i l'Associació d'Antropologia, Etnografia i Prehistòria han organitzat per a demà, divendres, una conferència sobre Glozel, que donarà el doctor Pere Boch i Gimpera.

La conferència es donarà al Centre Excursionista de Catalunya a les set de la tarda i serà il·lustrada amb projeccions.

L'entrada serà reservada exclusivament als socis d'ambdues entitats.

En Joaquim Folch i Torres ha estat elegit membre del "College Art Association of America"

A la reunió general de membres del "College Art Association of America", domiciliat a la Universitat de Nova York, fou proposat i elegit membre de l'esmentada Associació el nostre estimat amic En Joaquim Folch i Torres, en mèrits dels seus treballs d'Història Artística i de l'obra feta com a director dels Museus d'Art i Arqueologia de Barcelona, i especialment en la constitució de la seva Secció d'Art Romànic i publicació del catàleg.

El "College Art Association of America" és compost de tots els professors d'Universitat i conservadors dels Museus dels Estats Units d'Amèrica, dels quals el nostre amic ara fa un any, amb motiu de cessar en el seu càrrec de director dels Museus de Barcelona, va rebre [illegible] proves de compa- [illegible]

Les Lletres

"JOSAFAT" DE PRUDENCI BERTRANA, EN ITALIA

A les edicions "Alpes", de Milà, acaba de publicar-se, bellament editat, un llibre de proses de Prudenci Bertrana. Conté la novel·la "Josafat", traduïda per l'il·lustre professor Giuseppe Ravegnani, i diverses narracions, traduïdes per l'eminent literat Cesare Giardini. Aquestes narracions són "Un company de caça ("Un compagno di caccia"); "La sargantana de l'Ermita" ("La lucertola dell'Eremita") "L'oca salvatge i arbitrària" ("L'oca selvatica"); "El Cerdà" ("Un uomo di Cerdagna"); "L'amic Pellini" ("Vita e aventura del mio amico Pellini"), i "L'expiació d'Antoni Serradell" ("L'espiasione d'Antoni Serradell").

Precedeix el volum un bell pròleg de Giuseppe Ravegnani.

Les Arts

CONFERENCIA SOBRE FRANCESC GIMENO

Avui, dijous, a les 7 del vespre tindrà lloc a la Sala Parés la conferència que donarà en Rafel Benet sobre el pintor Gimeno amb motiu de l'exposició de homenatge que s'està celebrant.

LA MUSICA

ASSOCIACIO D'AMICS DE LA MUSICA :: SISE CONCERT

Aquest sisè concert anà a càrrec del senyor Emili Pujol, especialitzat en la música de guitàrra, i ben conegut entre nosaltres.

Emili Pujol, entre els actuals concertistes de guirra, és un dels que més senten la preocupació de depurar les possibilitats d'aquest instrument i constituir amb ell un art noble i exquisit, que s'adapti, com en altre temps, a les exigències del públic culte i "amateur" dels concerts. No cal dir que el temperament refinat d'aquest artista suposa una aportació valuosa dins la mena de maçoneria que semblen constituir els virtuosos de la guitarra, tot desitjant imposar l'instrument de llurs habilitats. Pujol és un dels afiliats a aquest art, en el qual a la bona intenció i convicció lloable, s'hi barreja un simpàtic snobisme, així com un esforç erudit que escorcolla en els segles passats valors oblidades d'obscurs viuelistes.

A poc a poc, lentament, els concerts de guitarra van convencent i multiplicant-se; hom pot dir que ja compten amb el seu públic. Degut a la qualitat de l'instrument, a la seva sonoritat dolça, somniadora, melangiosa, que sembla evocar visions en miniatura, cada vegada les sessions esdevenen més atractivoles, surant-hi una amable intimitat.

Hom diria, però, que les dificultats que la guitarra ofereix com a instrument de concert, no han estat del tot vençudes: la seva sonoritat és, certament, limitada, manca també dissimular certes asprors de la execució, certa resistència o sensació de resistència que la guitarra oposa fins a la tècnica més acabada, sensació que no sentim quan l'instrument és en mans de tocadors populars (andalusos, castellans), que extreuen d'ella no com aquí, un món d'insomni, sinó accents de vermella passió o de sentiment tràgic de la vida. També el repertori amb què es compta no és gaire extens; de vegades els programes cauen en el pecat de la monotonia.

No va ocórrer així en el concert que ens va oferir el sensitiu artista Emili Pujol. Fou un concert de programa variat en el qual figuraven autors dels segles XVI, XVII i XVIII, romàntics i moderns.

Despertaren especial interès les peces antigues de Lluís Milàn (1585), Corbetta (1615....), Sanz (1710), Robert de Visé (1682), totes elles de delicada espiritualitat, i a més a més, transcripcions d'obres de Bach.

No mancaren en el programa els noms indispensables de Sors, Tàrrega, Albéniz, Malats i Falla i es donaren a conèixer unes discretes peces de A. Broqua (argentí/), Petit i del mateix concertista senyor Pujol.

Aquest escoltà molts aplaudiments, deixant força complagut el selecte auditori.

F.

NOTES OFICIOSES

EL CONCERT DE CAP D'ANY DEL PALAU

mtr Seguint el tradicional costum, es prepara al Palau de la Música Catalana, per a la diada de Cap d'Any, un concert de sardanes en el qual prendran part les conegudes i populars cobles Antiga Pep, de Figueres; Art Gironí, de Girona, i la cobla Barcelona. Col·laborarà en aquest concert el nostre benemèrit Orfeó Català, sota la direcció del mestre Lluís Millet.

AMICS DE LA MUSICA DE BADALONA

L'Associació d'Amics de la Música, de Badalona, anuncia per al vinent concert, que se celebrarà el [illegible] d'aquest mes, un recital de "lieder" a càrrec de la distingida cantatriu senyoreta Maria Lluïsa Claramunt.

L'acompanyarà al piano el compositor badaloní Ramon Saisas, del qual es donarà a conèixer una exquisida composició que per a aquesta sessió ha escrit expressament; la lletra és del poeta J. Carner.

En la part central del programa, Na Mercè Rovira, jovenissima i intel·ligent pianista, donarà, per primera vegada, un concert públic. Executarà el magnífic "Concert italià", de J. S. Bach, i encara d'altres importants composicions de Chopin, Albéniz i de Ravel.

El servei aeri Madrid-Barcelona

Malgrat el temps que feia, ahir a tres quarts de dotze sortí de l'aeròdrom del Prat l'avió de la Companyia Ibèria que fa el servei diari a Madrid. Portava complet el número de passatgers. L'avió va arribar a Madrid a tres quarts de quatre de la tarda.

L'avió que havia sortit de Madrid a les onze, arribà al Prat a dos quarts de tres, també complet.

L'ENSENYAMENT

SESSIO CIENTIFICA A L'INSTITUT DE MEDICINA PRACTICA

En la darrera sessió científica celebrada a l'Institut de Medicina Pràctica exposà el doctor Bascomte Lakanal, amb ferms arguments, la decadència en l'art de formular. Per a demostrar la seva tesi va assenyalar les diferents evolucions per què ha passat la ciència terapèutica fins a arribar al grau de desenrotllament en què avui la trobem. Va combatre les modernes associacions medicamentoses que amb finalitats industrials es presenten a la classe mèdica, i aportà bases per a les especialitats, decantant-se per les de medicació única o associacions de molt poques substàncies d'acció sinèrgica. Fustigà el mal costum dels formularis com a imprescindibles al pràctic, i acabà afirmant que el metge no ha de veure malalties, sinó malalts.

En la discussió del tema va intervenir el doctor Lacalle, el qual rectificà conceptes del dissertant; i el president de l'Institut va fer patent la complaença del selecte auditori en escoltar el molt documentat discurs del doctor Bascomte, que feia honor a la tribuna de l'entitat i al dissertant, acreditant-se d'expert terapeuta.

En la vinent sessió del dia 22, a les deu de la nit, s'efectuarà la inauguració del curs, dissertant el doctor Pujol Arrieta, secretari de l'Institut, i anirà a càrrec del soci d'honor doctor Garcia Inglada l'article de fons "Medicina i història".

SESSIO A LA SOCIETAT CATALANA DE PEDRIATRIA

La Societat Catalana de Pediatria celebrarà sessió científica ordinària avui, dijous, a les deu de la nit, en la qual es desenrotllaran les següents comunicacions: Doctor E. Roviralta, "Suggerències sobre els dos primers malalts de poliomielitis tractats pel procediment de Delcroix". Presentació d'un malalt. Els doctors Torelló Cendra i Cluet Garcia, "Plastie en agenesia auricular". Presentació d'un malalt. El doctor Isidre Tort, "Sobre un cas d'erisipela recidivant".

EL NOU CATEDRATIC DOCTOR XIRAU

Amb motiu d'haver saludat el doctor Joaquim Xirau, nou catedràtic de Lògica Fonamental, ens ha fet avinent el seu entusiasme per la tasca docent que va a començar.

ELS NOUS QUESTIONARIS

Han estat publicats a la "Gaceta" la quasi totalitats dels qüestionaris, arranjats segons disposició del Govern. En falta encara algun de la secció de Lletres, que no tardarà a ésser publicat.

ELS LLIBRES DE TEXT

Dels llibres presentats per a la seva aprovació com a obres de text, solament s'ha acceptat el que tracta de Física. Sabem que algunes de les altres obres presentades eren molt lloables en tots els sentits, però que no han estat acceptades, segons sembla, degut al fet que no segueixen del tot el qüestionari de l'assignatura.

L'ALCADE DE MANILA

Aquest matí, entre altres, ha complimentat el Rector, l'alcalde de Manila, senyor Romuàldez.

La restauració de Poblet

Recollim del nostre col·lega "La Nau":

"Gràcies al senyor Eduard Toda, president de la Comissió de Monuments de Tarragona, ha estat reintegrada a Poblet la pica d'un brollador del nostre gran cenobi que ha estat uns anys en mans de l'antiquari barceloní senyor Babra.

Per altra part, tenim informes que la Direcció general de Belles Arts té ja l'expedient amb els documents bàsics que la Superioritat havia reclamat de la Comissió, per a acordar el que cal sobre l'expropiació dels terrenys i ruïnes compreses pel recinte exterior del monestir que avui estan en poder de particulars.

L'interès demostrat en aquest assumpte pel comte de las Infantas, fa creure que seran vençuts fàcilment els obstacles que s'oposen a la com- [illegible] del convent.

El crim del carrer de Trafalgar

Ampliant la nostra informació d'ahir, farem constar que abans d'ahir, a la tarda, el jutge es va traslladar al garatge Parque, en el qual treballen dos fills del mort.

L'amo, que es troba al llit malalt, va donar immillorables informes del Josep, a qui tenia d'encarregat de la venda de benzina, essent persona de tota la seva confiança. Afegí el testimoni que el dia 19, com de costum, el Josep va sortir del garatge a les vuit del vespre i marxà a casa de l'amo per tal de donar-li compte de la recaptació del dia, sortint de casa seva prop de les nou del vespre.

En quant al Guillem, fa un mes que per recomanació del Josep, va entrar a casa seva com a xofer.

El dia 19 recorda el testimoni que a les tres de la tarda encarregà un servei a l'Guillem, tornant aquest de fer-lo prop les set, marxant sense saber on.

Quan el jutjat estava a la casa de l'amo del garatge, es varen presentar els dos germans amb l'objecte de saber si podien seguir treballant com abans.

Mentre el jutge prenia declaració a l'amo, l'agent de vigilància que acompanyà el jutjat, va interrogar novament Guillem i comunicà al senyor Fernàndez Cavada les manifestacions d'En Guillem.

De seguida s'ordenà que els dos germans compareguessin davant el jutge, i després d'una declaració que va durar dues hores i mitja, el jutge ordenà la detenció del Guillem, rigurosament incomunicat, als calabosos del jutjat.

Sembla ésser, segons versions recollides pels passadisos del jutjat, que el Guillem no va saber explicar el que va fer des de les set que va plegar del treball, fins a les nou, que diu va sopar.

També sembla que ha incorregut en contradiccions i va explicar que diversos dies havia presenciat les baralles dels seus pares.

Una de les baralles que explicà, coincideixen talment amb les dites per la Josefa Fuertes, que han fet creure que el Guillem estava present aquell dia.

Després declarà el Josep, el qual s'ha mantingut sempre en les seves primeres manifestacions.

Ahir al matí va declarar el porter Joan Mas, qui va dir que fou el Guillem i no el Josep el que va recomanar-li dongués poca publicitat al succés.

No recordà el porter a l'hora que el Guillem tornà a casa.

També estava als passadisos del jutjat, un dependent del garatge Parque, company d'En Guillem, el qual sembla fou anomenat pel Guillem com a testimoni.

Aquest es diu Ignasi Montoliu. La seva declaració no va aportar cap detall d'interès. Solament va dir que plegà a dos quarts de set, marxant cap a Sant Adrià, on viu, per tal de sopar i després anar al cinema.

El que no està clar fins ara i on van dirigides totes les diligències del jutjat, és a saber si el Guillem ha pogut tenir part en el crim, ja que, com es recordarà, malgrat tenir menys anys que En Josep, va marxar a Saragossa a cercar recomanació, tan aviat com varen detenir la seva mare.

Cal tenir present que els metges forenses, en la relació d'autòpsia, donen com a provat la intervenció de dues persones en el crim.

A la tarda els funcionaris del gabinet antropomètric de la Delegació de Policia varen anar a la casa del crim per a prendre els senyals digitals de la cambra del mort.

UN ALTRE CRIM DE FA DIVUIT ANYS, PER L'ESTIL D'AQUEST I TAMBE AL CARRER DE TRAFALGAR

El carrer de Trafalgar no és pas un carrer que es distingeixi per les seves disbauxes, ans al contrari, és més aviat un carrer essencialment tranquil.

Malgrat això, els veïns recordaven d'aquest crim, que ara fa uns 18 anys, un altre crim que es verificà al mateix carrer i una o dues portes més avall del que avui en parlem.

Vivia en una botiga d'allí prop un fuster, a qui la seva dona, aprofitant l'avinentesa que aquell dormia, el va matar a cops de martell al cap, i per fer desaparèixer el cadàver, amb la serra li tallà els braços, mans, cames, peus i cos, i ficant-lo en un sac, anà a tirar-lo a l'acequia Comtal.

Quan el veïnat començà a notar la falta del fuster, una noia d'una vaqueria declarà que feia tres o quatre dies havia vist la dona del fuster carregada amb un sac, el qual l'havia anar a llençar a l'Acequia, prop la caserna de la guàrdia civil, on fou trobat el cadàver, a trosos.

La dona fou detinguda i tancada poc després a un manicomi, per haver dictaminat els metges que era boja.

ANTECEDENTS DE LA FAMILIA DEL CRIM

Hem tingut ocasió de parlar amb alguns veïns del carrer Trafalgar núm. 76, els quals ens han manifestat que la processada és persona de molt mal geni i cercadora de raons; quasi ningú de l'escala es tractava amb ella, fins a l'extrem que quan es trobaven al terrat per estendre roba, si havia alguna veïna, aquesta marxava perquè no li busquéssin raons.

Recorden els veïns antics que els primers anys que la família vivia en el pis on ha ocorregut el crim, i les criatures eren petites, la processada, amb un bit de bou els pegava sense pietat.

Les baralles entre el matrimoni eren molt sovint i en una ocasió, En Marian Garcia va estar algun temps fora de casa seva.

La Josefa té actualment 58 anys, i és filla d'un poble de la província de Saragossa.

Del mort en sabérem que tenia 68 anys i era natural de Torrelaguna, província de Guadalajara.

Durant molts anys fou dependent de la Companyia Colonial, d'on actualment cobrava un retir.

Es dedicava a la compra-venda de llibres vells, especialment els que feien referència a assumptes de braus.

Era molt conegut pels afeccionats a les curses de braus, als quals visitava molt sovint, oferint-lis llibres antics de l'esmentada festa.

Un dels afeccionats que coneixia molt En Marian, ens ha dit que era una persona molt correcta i que no la creia capaç de cap malifeta, així com tampoc creia que tingués cap enemic.

El matrimoni havia tingut quinze fills, dels que actualment en viuen vuit.

Cinc estaven a Barcelona, vivint amb llurs pares, i són En Josep, Guillem, Sagrari, Feliça i Paquita.

Els altres fills, que han arribat tots a Barcelona, són Maria, la qual estava a Portugal, empleada en un gran comerç.

Assumpta, que vivia a Palma de Mallorca, contractada per una casa de confecció de capells de senyora, i Pepeta, la qual està casada a París.

LA IMPRESSIO DEL CRIM HA REPERCUTIT A SARAGOSSA

D'un col·lega de la nit en reproduïm la següent informació de Saragossa:

"El crimen cometido en Barcelona hace unos días y del que fué víctima el señor García Oñoso, atrae la atención de cierto número de personas en Zaragoza, por conocer a la protagonista, Josefa Fuentes.

Vivió Josefa Fuertes en Zaragoza hace treinta o treinta y cinco años, siendo camarera de la fonda de Elías Cequiel, en la calle de Alfonso.

En aquella época Josefa Fuentes era una moza garrida, que se hizo popular por su extraordinaria belleza. Por esta causa era muy solicitada por numerosos pretendientes.

Frecuentemente se hospedaba en la fonda de Elías Cequiel un viajants de comercio llamado Mariano García Oñoso, que fué, entre tantos pretendientes, el preferido de Josefa, con la que contrajo matrimonio y tuvo 14 hijos.

El dueño de la fonda, don Elías Cequiel, ya fallecido, tuvo dos hijas. Una de ellas casó con un conocido industrial de la plaza y la otra con un funcionario judicial, el señor Díaz Sala, que en la actualidad es fiscal de esta Audiencia.

Las hijas del señor Cequiel guardaban buen recuerdo de su antigua camarera, siguiendo con ella una relación que no se ha interrumpido en el curso de los años, aunque, a pesar del trato de confianza que le dieron, se mantuvo siempre en el límite de la relación cordial entre la señorita y la antigua sirviente.

No existe, por tanto, contra lo que se ha dicho, lazo de parentesco entre la señora del fiscal y Josefa Fuentes.

Dos días después de cometerse el crimen de la calle de Trafalgar vino a Zaragoza un hijo de Josefa Fuertes. Visitó al señor Díaz Sala y le pidió una carta de recomendación para que se pusiese en libertad a su madre.

El fiscal, aunque creía incapaz a Josefa de cometer el crim, dijo a su visitante que no podía darle la carta que le pedía y que lo que debía hacer era marchar inmediatamente a Barcelona a demostrar la inocencia de su madre."

MES DILIGENCIES.—SENYALS DEL CRIM.—ELS METGES ES RATIFIQUEN EN EL SEU DICTAMEN

Ahir a la tarda declarà davant del jutge el detingut Guillem Garcia, fill de la víctima, el qual, malgrat l'insistència del jutge mantingué la negativa en la participació del fet. A les nou tornà a ingressar als calabossos del palau de justícia, on continua incomunicat.

Ahir a la tarda, el cap i el personal del Gabinet Antropomètric, efectuaren una inspecció al pis del carrer de Trafalgar. La inspecció permetè reconèixer senyals de sang en l'habitació on dormien els germans Guillem i Josep Garcia; també hi fóu trobat un tros de vidre amb senyals de sang. A les parets i portes de l'habitació s'hi observen esquitxos de sang. En els passadissos hi ha senyals d'esquitxos de la mateixa naturalesa que sembla que hagin estat rentats precipitadament. De tots aquests senyals i rastres en foren tretes fotografies per tal de descobrir-hi empremtes digitals.

També foren recollides unes quantes participacions de defunció dirigides a determinades persones en les quals es diu, que el difunt havia mort a conseqüència d'un accident.

Ahir vespre, el jutjat es traslladà a la presó de dones per pendre declaració a la Fuertes, del resultat de la qual dependrà el prendre noves determinacions.

Els metges forenses seran preguntats novament si la mort va ésser precedida d'agonia o no. Segons les informacions que hem recollit, els forenses insistiran en que no va haver-hi agonia i es ratificaran en que la mort fóu produïda per asfíxia i sufocació produïdes en dos temps: de primer, tapant la boca de la víctima mentre dormia o era al llit; segon: per comprensió del tòrax, lo qual motivà la fractura de les costelles. Altrament, els metges funden el dictamen de no agonia, en el fet de no trobar sang presa en els ventricles del cor, és a dir, que la sang dipositada en les cavitats del cor era molt fluida.

LA VIDA SOCIAL

EL COMITE PARITARI DE LA PREMSA

Ahir a la tarda va celebrar plenària, amb caràcter extraord el Comitè Paritari de la Prem Catalunya, en la qual s'aprovà el supost d'ingressos i despeses del mitè per a l'any 1928 i es fixaren quotes graduals per als periòdi revistes, distingint-se entre els d a Barcelona i altres poblacions de talunya i Balears.

S'acordà sol·licitar de l'Assem Consultiva Nacional un exemplar projecte de l'Estatut de la Pre per a estudi del Comitè.

LA VICE-PRESIDENCIA DEL COMITE PARITARI D'HOTELS

Ha estat nomenat vice-presi dels Comitès Paritaris d'Hotels, des, restaurants i similars, el no company en la Premsa, senyor J Palou i Gari, el qual ha estat felicitat per la designació que li h recaigut.

ELS TRIBUNALS

PER AL MES QUE VE, U CAUSA EN LA QUAL H DEMANA UNA PENA DE M

Pels dies 17, 18 i 19 de gener estat assenyalada, a la secció la vista de la causa per parricidi tra Pere Ortiz.

Segons el fiscal, el processat va sar-se amb Maria Castells el 2 juny de 1923, anant a viure a B lona.

Poc després de casar-se varen mençar els disgustos, fins el d d'octubre de 1926, en què el Pere tiz, amb un ganivet, va ferir a la dona, que va morir tres dies de

Demana el fiscal, en les seves clusions provisionals, la pena de dena perpètua i 5.000 pessetes d'in nització.

L'acusador privat demana la de mort i la defensa d'absolució.

ASSENYALAMENTS PER AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera. — Ma quantia. Carles Peyrà co Vicents Monclús.

Major quantia. Ramon Mi contra Francesc Mitats.

Sala segona. — Incid Joan Sixti contra Joan Puig

Major quantia. Joan R contra Fills de Roberidito.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera. — Un per estafa, contra Teodor card; un altre, per lesions, tra Amadeu Llatre, i un ter per delicte contra la salut blica, contra Angel Ferràn

Secció segona. — Dos pes estafa i furt, contra Jo Vidal i Enric Pal.

Secció tercera.—No té a nyalaments.

Secció quarta.—Un oral, furt, contra Josep Molin un altre, per robatori, co Josep Betes.

Una pedra que s'esllavi mata un obrer a la ca tera de Viella

L'obrer Jaume Amiell, de la b que opera a la carretera de mentre treballava sota un mar caigué una pedra al cap.

El metge de Viella li practi primera cura, però, veient el seu gravíssim, el ferit fou traslla l'Hospital de Tolosa, on morí guida.

Jaume Amiell era casat i te fills petits.

Uns músics s'estimbe tornar de Talaman Dos ferits

A les quatre de la matinad d'ahir, un automòbil que torna Talamanca, en arribar prop de resa patinà i caigué al fons d' munt.

En el cotxe hi anaven els que componen el Quintet Be D'entre ells, Enric Berenguer trencar una costella. Els seus panys sortiren illesos. El xofer desllorigar l'espatlla.

Els ferits foren traslladats a domicilis respectius.

Un robatori de 6.000 pessetes

Maria Gonzàlez del Campo, al carrer de les Corts Catalanes ha denunciat al Jutjat que fa uns ze dies va agafar pel seu servei criades que digueren ésser germ

Abans d'acceptar-les va anar formar-se, rebent informes im bles de l'honradesa d'elles.

Dimarts a la tarda va sortir nunciant junt amb les filles, i nar, les criades havien desap emportant-se joies i diners per de 6.000 pessetes.

Per a portar a cap el robatori gueren necessitat les criades un forat en un armari, on la Gonzàles guardava les joies.

PENINSULA

Ha estat provat un dels avions — amb motor construït a Barcelona — que intentaran el vol directe entre la Península i Guinea

Els nostres corresponsals madrilenys ens faciliten una curiosa estadística dels governs del regnat d'Alfons XIII

EL VOL DIRECTE A GUINEA

Madrid, 28. — Aquest matí ha quedat en ordre de vol un dels dos aparells Breguet, construïts a la fàbrica d'aeroplans Construccions Aeronàutiques, de Jetafe, en el qual es realitzarà aviat el vol directe a Guinea.

Al mateix temps que aquest aparell, ha estat construït un altre del mateix tipus i que segurament serà destinat a empresa més important.

L'aparell, en el qual es realitzarà el vol a Guinea, va proveït d'un motor Hispano de 600 HP. construït a Barcelona.

A primeres hores del matí s'han fet càrrec de l'aparell els aviadors Gonzàlez Gil i Barberàn, que són els que intentaran el vol directe a Guinea, i han realitzat amb ell un vol que ha durat més de mitja hora, per tal de provar els comandaments i reglatge de l'aparell. La prova no ha pogut ésser més satisfactòria: l'aparell ha respost perfectament i els pilots han aterrat verament encisats de les seves condicions.

La segona prova, realitzada aquesta tarda, ha consistit en desenganxar amb 1.500 litres de gasolina per estar volant quatre o cinc hores. L'aparell ha desenganxat sense novetat i ha evolucionat a la perfecció.

Aquesta nit es carregaran els dipòsits amb 4.000 litres, càrrega màxima que permet la capacitat de l'aparell, per a provar-los i veure si perden o no.

Realitzat aquesta prova, es descarregaran els dipòsits i demà, ja amb menys càrrega, l'aparell serà portat en vol de Jetafe a Cuatro Vientos, on es realitzaran pràctiques de comprovació de brúixola i altres aparell d'abord.

Probablement, si el resultat d'aquestes experiències és tan satisfactori com el de les realitzades avui, demà passat Gonzàlez Gil i Barberàn, a bord de l'aparell, aniran a Sevilla, on iniciaran el vol a Guinea.

L'aparell ha acusat avui una velocitat de 220 quilòmetres per hora.

En ordre de vol i amb la càrrega màxima, el pes de l'aparell és de cinc tones i mitja; és clar que amb aquesta càrrega l'altura que pot assolir és escassa; però a mesura que vagi disminuint pot anar assolint altura fins una màxima calculada en 7.000 metres.

Les proves han satisfet completament els dos pilots, que amb tant entusiasme preparen el vol a la Guinea espanyola.

"LA GACETA"

Madrid, 28. — La "Gaceta" publica les següents disposicions:

Decret admetent la dimissió dels governadors civils de Santander i de València i el nomenament dels nous a favor, respectivament, del general Andreu Saliquet i senyor Cristí Barrado.

També publica el decret nomenant general de la segona brigada d'infanteria de la dotzena divisió el general de brigada senyor Emili Mola, que queda encarregat del Govern militar de Santander.

De Marina, publica les reials ordres aprovant el nou itinerari per als serveis de Canàries.

D'Hisenda, resolent la instància presentada a la Delegació d'Hisenda d'Avila demanant aclariment a l'administració de cobrança de la patent d'automòbils, en el sentit que l'exempció continguda en el número 2 de l'article 13 del reglament per a l'administració i cobrança de la patent nacional de circulació d'automòbils, del 28 de juny passat, comprèn també a les empreses de transports de mercaderies a les qua es referiran les regles contingudes en l'expressat precepte.

També publica les noves regles encaminades a regularitzar els serveis de recaptació i comptabilitat relativa a la patent nacional de circulació d'automòbils.

L'"A B C" I L'ESTATUT DE PREMSA

Madrid, 28. — Seguint la discussió sobre l'Estatut de premsa, diu "A B C" que si la Direcció general de premsa no ha de tenir les funcions que li atorga l'Estatut, si sols resultés a la fi una plantilla més de les que solen aparèixer a l'empar de tota reforma, és cert, com diuen els periòdics afins al Govern, que no mereixeria una batalla.

El refusem tal com l'Estatut el presenta, però per a serveis de retall i d'arxiu no ens fa cap nosa.

Amb Direcció general o sense, segons "La Nación", ha de prevaldre infaliblement el sistema preventiu que ara es combat: la censura com a règim permanent, perquè gràcies a ell s'ha operat a Espanya una transformació admirable; que admirable i tot, no podem discutir encara.

El règim actual deu a la llibertat i a la premsa molt més que a la censura. El país no hagué d'esperar el 13 de setembre de 1923 per a assabentar-se del desordre i de la desmoralització [illegible]

no hauria tingut la popularitat i l'ajut que des del primer moment li donà el país.

Amb l'ordre social les seves modalitats constitueixen el règim jurídic, que és suprema garantia d'ordre material i dels drets i interessos legítims.

No és veritat que li ho donés tot fet la llibertat d'opinió i de discussió.

No obstant, a "La Nación" l'estranya que protestem contra la idea de què un govern disposi dels periòdics, i no sols per a prohibir comentaris i notícies, sinó també per a imposar la publicació de textos oficials o oficiosos. Una col·laboració ministerial forçosa, a títol de servir l'interès nacional, encara que la consciència del periodista vegi aquest interès perjudicat en allò que se l'imposa.

Naturalment, diu "La Nación" amb la major naturalitat, els defensors del cop d'Estat no poden excloure la hipòtesi de governs danyosos i impopulars; però des d'ara aquests governs han d'ésser sagrats i indiscutibles per a la premsa.

L'ESDEVENIDOR DEL LIBERALISME, SEGONS EL SENYOR GASCON I MARIN

Madrid, 28. — A l'enquesta que sobre l'esdevenidor del liberalisme a Espanya té oberta "El Liberal", ha dit el senyor Gascon i Marín:

A Espanya ha existit una ideologia liberal traduïda en institucions democràtiques. No ha desaparegut tal ideologia, l'organització i distinció de la qual en un partit és necessària en tota acció normal de Govern, puix no sols governa el partit que ocupa el poder, ans encara l'oposició que aspira a succeir-lo.

S'accentua la necessitat d'oriental i donar cohesió i contingut polític-social al sector liberal o democràtic i polític, no a base de simple agrupament al voltant d'una persona, sinó mitjançant afirmacions de perfecte governamental, d'afirmacions de criteri, orgànic de l'Estat i d'actuació d'aquest en la vida social, orientant les institucions democràtiques en el seu funcionament cap a la màxima eficiència; programa de contingut no netament polític, sinó social i econòmic.

L'aspecte polític, la reforma d'aquest ordre no han désser un fi, sinó un mitjà per a donar a l'acció individual i a la de l'Estat el caràcter social que la vida demana.

Per a donar cohesió a tals elements la propaganda i la controvèrsia són necessàries.

El concepte de la llibertat està definit en totes les institucions de la post-guerra amb carcter ben general. A això em remeto.

El respecte de la llibertat és deure primari de l'Estat i de la seva harmonia.

LA PRESIDENCIA DE L'ACADEMIA DE LA HISTORIA

Madrid, 28. — En la sessió de l'Acadèmia de la Història celebrada anit s'acordà celebrar el dia 30 l'elecció de president.

INTENT DE ROBATORI EN UN TREN ANDALUS DE MERCADERIES

Sevilla, 28. — Aquesta nit a les onze ha sortit un tren de mercaderies de l'estació de M. S. A., i en el trajecte que hi ha fins a Sant Jeroni ha estat assaltat per diversos individus que han llançat a la via nombrosos fardells.

Poc abans d'arribar a l'estació de Sant Jeroni, el personal del tren se n'ha donat compte, la qual cosa ha motivat la fuga dels assaltadors.

Avisada amb urgència la guàrdia civil del lloc de La Puerta de Sant Juan ha destacat diversos números que recorren la via i els voltants.

Fins ara s'han trobat nombrosos farcells dels que havien llançat els lladres, però aquests no han estat encara detinguts.

EL DESBORDAMENT DEL TAJO

Aranjuez, 28.—Durant el dia d'avui el Tajo ha baixat mig metre, i les aigües ja van pel llit del riu, si bé continuen negats els carrers de Colmenar i les i les hortes del voltant.

El sòl lliure de les aigües presenta un aspecte tristíssim, car gran quantitat d'hortalisses han estat arrossegades per les aigües i d'altres han quedat enterrades i inservibles.

La part més castigada per la inundació ha estat l'horta del Rebollo i la vega que s'albira des del pont de la Reina.

El gran corrent que ahir impedia passar pel carrer de la Reina, també ha cedit, però el correu tampoc ha pogut circular a causa dels nombrosos arbres que han caigut a la via durant la nit passada.

Aquesta nit s'han restablert les comunicacions per ferrocarril amb Toledo, després de tres dies d'interrupció.

Les fàbriques de llum, encara que amb escassa força, donen una mica d'il·luminació. Les de farina continuen sense funcionar.

Com a conseqüència del temporal, les tanques del camp es [illegible]

fet que s'accentués considerablement la crisi obrera que ja existia. Per altra banda, diverses fàbriques han acomiadat llurs obrers per manca de materials.

Existeixen gran nombre d'obrers en atur, als quals és lògic que les autoritats els atenguin per a alleujar llur crítica situació.

EL DESBORDAMENT DEL LUCUS

Larraix, 28.— A conseqüència dels forts temporals de pluja han quedat incomunicats els pobles de la zona de Larraix amb els de la zona francesa, Tànger i Tetuan.

El desbordament dels rius Lucus i Mohacen ha inundat Alcazarquivir. Nombroses famílies han quedat isolades, i gràcies a la intervenció de la guàrdia civil i del personal al servei de les barques i bots tramesos, han pogut ésser salvades.

En molts establiments arriba l'aigua a més de dos metres d'alçària.

A la matinada de diumenge la inundació prengué caires alarmants.

Les autoritats celebraren una reunió i acordaren que quantes famílies quedessin sense aixopluc s'estatgessin en el teatre i altres edificis de la societat i que se'ls facilitin robes i menjar.

Les forces indígenes, amb les intervencions militars, vigilen la dreta del riu Lucus.

La inundació aconseguí a diversos llogarrets que foren desallotjats pels seus habitants, els quals es refugiaren en les altures.

S'ignora si han ocorregut desgràcies personals.

La línia fèrria de Larraix a Alcàzar i la carretera foren destroçades pel corrent i deixaren la ciutat totalment incomunicada.

Les maresmes que envolten Larraix estan convertides en un llac immens.

A la finca d'Adir es perdé la collita i s'ofegaren els animals que hi havia. El riu en corrent arrossegà arbres i tallà el pas del pont de la carretera d'Arcila a Tànger.

A les proximitats de Buixa sofrí grans destroces la carretera que mena a Tànger.

El bufarut arrencà les línies telegràfiques i telefòniques de Larraix.

S'assegura que un indígena que s'ocupava en la reparació del cable fou emportat per les aigües.

El general Souza visità els llocs inundats. El pont dels pontoners serà ràpidament reparat a fi d'obrir comunicació, puix el tràfec es troba interromput.

La barra, en la desembocadura del Lucus ofereix un aspecte imponent i no hi ha forma de fer les faenes marítimes.

Les notícies que es reben del camp acusen que els rius més importants es desbordaren i inundaren les carreters, pel qual es impossible comunicar amb les línies avançades.

També es parla que els ponts foren emportats pels corrents.

En les últimes 24 hores han baixat considerablement els rius i s'ha pogut lograr comunicacions en part, després de grans dificultats.

En Alcazarquivir continuen moltes cases inundades.

La pluja persisteix en tota la regió i es temen noves crescudes dels rius.

En previsió que les inundacions assoleixin majors proporcions, les autoritats han pres tota mena de precaucions per a evitar desgràcies personals.

LA REORGANITZACIO MILITAR DEL MARROC

Madrid, 28. — El "Diario Oficial de Guerra" publica una Reial ordre circular dictant regles per a l'organització militar del Marroc.

S'estableixen en la forma ja coneguda les atribucions i honors del cap superior, segon cap i comandants militars de les circumscripcions.

Se suprimeixen els Negociats de reclutament de Melilla, Ceuta i Larraix.

També se suprimeixen les oficines d'Informació d'aquests tres territoris, quedant a cada circumscripció un Negociat d'Informació.

Subsisteixen els quatre regiments i divuit batallons d'infanteria, reduint-se les plantilles en tres cents homes els regiments i en dos cents els batallons.

A títol d'assaig, es crea la unitat indígena de muntanya, amb fins ja coneguts.

No es varia l'actual organització i plantilla del Terç.

En cavalleria, subsisteix l'actual organització i plantilla.

Les tropes i serveis d'artilleria s'organitzen en una Inspecció i quatre Comandàncies.

Cada Comandància, en grups de campanya, posició i costa.

Les bateries d'obusos del 15 quedaran apariades.

Les tropes d'enginyers s'organitzen en dos grups mixtos, amb organització diferent segons les necessitats.

Se suprimeix la secció d'autos blindats, apariant-se el regiment de ràdio-automobilis- [illegible]

Es constituiran tres grups mixtos: una Melilla, dos més Ceuta-Tetuan i Larraix.

La inspecció l'exerceix un coronel, que residirà a Tetuan.

Les tropes d'intendència quedaran constituïdes per una Inspecció i una Intendència, que radicaran a Tetuan, i les tropes en dues Comandàncies: una a Melilla i una altra a Ceuta.

Les tropes de Sanitat s'organitzen suprimint-se les actuals companyies mixtes, creant-se dues Comandàncies.

Els serveis de Sanitat constituiran una sola inspecció.

Es reduirà al nombre indispensable els hospitals del grup de Melilla i Ceuta.

L'hospital de Maria Lluïsa, de la circumscripció del Riff, s'installarà a Villa Sanjurjo, quedant a Targuist una infermeria.

S'organitza una companyia de mar per a cada una de les circumscripcions.

Els serveis d'aviació quedaren constituïts per una esquadra de dos grups, amb quatre esquadretes, installant-se un grup d'hidroavions a Mar Chica.

Dependran directament de la caserna general les esquadretes i aeròdroms de Raif i Aguamara.

Quedan els avions sanitaris per assegurar l'evacuació de malalts de la zona muntanyenca per a utilitzar-los quan quedin quedin incomunicats per la neu.

A l'efecte s'habilitaran camps especials d'aterratge.

Les plantilles de regulars queden igual que en l'organització establerta el mes de juliol.

UNA ESTADISTICA DELS GOVERNS ESPANYOLS D'AQUEST SEGLE

Madrid, 28. — Heus aquí una curiosa estadística del procés polític a Espanya corresponent al quart segle a què es contreu el regnat de Don Alfons XIII amb els Governs que han exercit:

Quan jurà el Rei la corona, el dia 17 de maig de 1902, el Govern de la majoria d'edat el presidia En Pràxedes Mateo Sagasta, essent-li ratificada la confiança. El dia 6 de desembre del mateix any hi hagué crisi total, substituint-lo En Francesc Silvela.

1903.—El dia 19 de juliol de 1903 dimití el Govern de Silvela, encarregant-se de la presidència del Consell En Raimon Fernàndez Villaverde. El dia 5 d5e desembre el Rei encarregà de formar Govern a N'Antoni Maura, ocupant la cartera de Governació el senyor Sànchez Guerra.

1904.—El dia 5 de desembre abandonà la cartera de Governació el senyor Sànchez Guerra, substituint-lo el senyor Allendesalazar. El dia 16 de desembre dimití N'Antoni Maura i el substituí el general En Marcel Azcàrraga.

1905.—Plantejada la crisi total el dia 27 de gener, jurà el Govern presidit per En Raimon Fernàndez Villaverde. El dia 22 de juny, nou Govern, presidit per N'Engeni Montero Ríos. Presentada la dimissió el dia 29 d'octubre, se li ratificà la confiança i reorganitzà el Govern, portant al Ministeri d'Hisenda En Josep Echegaray, i al de Marina, el general Weyler. El dia primer de desembre s'endarregà del Govern En Segimon Moret, portant a la cartera de Governació el comte de Romanones.

1906. —El dia 9 de juny es reorganitza el Gabinet del senyor Moret, i declarada la crisi el dia 6 de juliol, es formà un Govern presidit pel general López Domínguez. El dia 29 de novembre del mateix any fou novament president del Consell En Segimon Moret, i el dia 3 de desembre ocupava el Poder el marquès de la Viga de Armijo.

1907 - 1908 - 1909.—Al febrer tornà al Poder el senyor Antoni Maura, i al juny, reorganitzat el Gabinet, figurà com a ministre de la Guerra el marquès d'Estella, el qual presentà la dimissió al març de 1909, substituint-lo el general Linares. Es plantejà la crisi total al 21 d'octubre, i tornà a ocupar el Poder el senyor Segismon Moret.

1910. — El 9 de febrer formà Govern el senyor Josep Canalejas, figurant com a ministre d'Estat el senyor Garcia Prieto, i d'Instrucció pública, comte de Romanones.

1911. — El dia primer de gener va plantejar la crisi el senyor Canalejas, i, ratificada la confiança, va ingressà al Gabinet el senyor Rafel Gasset, com a ministre de Foment. El dia 29 de juny hi hagué també un lleuger canvi de carteres.

1912. — El dia 1 de març ocupà la cartera d'Hisenda el senyor Navarroreverter, i el 12 de novembre, per assassinat del senyor Josep Canalejas, es va nomenar president interí el senyor Garcia Prieto. Plantejada la crisi total el 31 de desembre, s'encarregà del Poder el comte de Romanones.

1913. — S'opera e 13 de juny una modificació a Gabinet, i el dia 27 d'octubre dimiteix el comte de Romanones, encarregant-se del Poder el senyor Eduard Dato.

1914. — El dia 10 de desembre es modifica el Gabinet, dimitint la cartera d'Instrucció pública el senyor Bergamín, substituint-lo el comte de Bugallal.

1915. — El 9 de desembre torna a formar Govern el comte de Romanones, ocupant la cartera d'Estat el senyor Villanueva.

1916. — El 30 d'abril, amb motiu de [illegible]

grés el senyor Miquel Villanueva, es reorganitza el Govern, entrant els senyors Gimeno V., Ruiz Giménez i Gasset, i pasant el senyor Santiago Alba del ministeri de la Governació al d'Hisenda. L'11 d'octubre mora el senyor Antoni Barroso, essent ministre de Gràcia i Justícia, i el substitueix el senyor Alvarado.

1917. — En 20 d'abril forma Govern el marquès d'Alhucemas. L'11 de juny el substitueix un govern Dato. L'1 de desembre torna a ocupar el poder el marquès d'Alhucemas.

1918. — El 4 de març es forma el Gabinet Nacional, presidit per Maura. El 9 d'octubre dimiteix el senyor Alba. El 9 de novembre cau el Govern Nacional i ocupa el poder el senyor Garcia Prieto, creant la cartera de Proveïments.

1919. — El 15 d'abril forma govern Antoni Maura. El 13 de desembre el substitueix el senyor Manuel Allende Salazar.

1920. — El 5 de maig forma govern Eduard Dato, creant el ministeri del Treball.

1921. — Assassinat el senyor Eduard Dato, en 9 de març, ocupa interinament la presidència el comte de Bugallal, i el 12 del mateix mes forma govern el senyor Manuel Allende Salazar.

L'HOMENATGE A PRIMO DE RIVERA

Madrid, 28.—Abans d'acabar la setmana es constituirà la Comissió organitzadora de l'homenatge nacional al general Primo de Rivera.

Han acceptat llocs a la Comissió Jacint Benavente i els germans Alvarez Quintero.

La Comissió executiva serà presidida pel senyor Gavilàn.

La Comissió ha rebut anuncis de girs que ultrapassen d'un milió, procedents d'Amèrica.

ELS NOUS DIPUTATS SANTANDERINS SON ELS ANTICS ADICTES DE MAURA

Madrid, 28.—La nova Diputació de Santander ha quedat constituïda amb els antics elements del partit maurista.

GRUPS ESCOLARS A VINAIXA I VILOSELL (LLEIDA) I A SOLIVELLA (TARRAGONA)

Madrid, 28. — La "Gaceta" publica una reial ordre d'Instrucció pública aprovant el projecte formulat per l'oficina tècnica per a la construcció d'un edifici amb destinació a dues escoles unitàries, una per a nens i una altra per a nenes, a Vinaixa (Lleida), pel seu pressupost d'execució material que puja, inclosos els honoraris per la direcció de les obres, a pessetes 51.311'13.

Idem idem d'una escola a Vilosell (Lleida), pel pressupost de 41.503'54 pessetes.

Idem idem idem a Solivella (Tarragona), pel pressupost de [illegible]

ESTRANGER

Les informacions del vol del "Dawn", de Mrs. Grayson, fan desesperar del salvament dels aviadors. El dirigible "Los Angeles" ha volat 31 hores sense trobar-ne rastre.

A l'Argentina ha estat intensificada la repressió anti-terrorista

EL RAID DEL "DAWN"

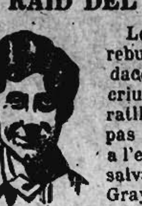

MISTRESS GRAYSON

Les notícies rebudes a la redacció, en escriure aquestes ratlles, no són pas favorables a l'esperança de salvació de Miss Grayson i dels seus companys, el lloctinent Oscar Omdaul, el mecànic Kehler i el navegant Goldsborough, que integraven l'equip del "Dawn". Amb tot, abans d'ahir hi hagué un moment en els quals hom cregué que els quatre aviadors havien estat trobats sans i salvats. La premsa estrangera comunicava la recepció d'un missatge d'Halifax que deia que el "Dawn" estava en panne a la illa Sable. La tempesta que hi regnava—deia aquesta informació—feia difícils les comunicacions i tot acostament a l'aparell.

Aquest comunicat de la illa de Sable (Nova Escòcia), deia que l'estació telegràfica sense fils del Govern del Canadà havia captat un fragment de missatge que havia estat llançat a 21 h. 45, abans d'ahir per l'avió "Dawn", a bord del qual els quatre aviadors esmentats es proposaven efectuar el vol Roosevelt, Field, Harbeur, Grace (Terranova).

En aquest missatge es deia: "Hi ha alguna cosa que no marxa bé...", però no hi havia cap indicació sobre la posició de l'aparell. L'estació de T. S. F. del Govern del Canadà afegia que a causa de les males condicions atmosfèriques i de les interferències, havia impossible de rebre cap més comunicació ulterior del "Dawn".

Aquestes notícies, rebudes al cap de 60 hores de neguit portaren una esperança. Però els termes vagues i imprecisos del pretès missatge de Sable exigien una interpretació que de moment fou favorable, puix que donaven a conèixer que el "Dawn" havia volat molt més lluny del que hom creia.

Abans d'ahir, a la tarda, el Comitè de socorsos de Miss Grayson feia saber que havia rebut aquesta informació d'una estació de T. S. F. de Chatham (Massachussets):

"L'avió assenyala que cerca la ruta entre les 7 i les 8, divendres al vespre. Tot d'una aquests senyals cessaren. Cal, doncs, concloure que aquest avió és a cosa d'un centenar de milles al sud-est del Cap Cod."

A base d'aquesta conclusió, el quarter general dels guarda-costes donava ordres a totes les estacions de la Nova Anglaterra, per tal que els navilis fessin recerques en un radi de cinc centes milles al voltant del Cap Cod.

La regió New-York-Cap Cod-Alifax on ha d'haver-se perdut el "Dawn"

No hi havia, doncs, concordança entre els dos comunicats. Calia, doncs, donar una nova interpretació al missatge de Sable. Es digué aleshores que tot cercant llur camí, Miss Grayson i els seus companys continuaren llur viatge durant llarg temps, tot desviant-se de la costa que havien de seguir per posar-se als paratges de la illa de Sable, que es troba a 200 quilòmetres al llarg del nord de la Nova Escòcia, i a 1.250 quilòmetres de Nova York.

Però ahir les estacions governamentals de T. S. F. anunciaven que no s'havia rebut cap més notícia del "Dawn" després del missatge de Sable, i en un missatge no oficial, procedent de Ottava, hom dubtava de l'autenticitat dels senyals rebuts de la illa del Sable que anunciaven que el "Dawn" hi havia amarat en panne.

D'ací que ja ahir hom arribà a sospitar si aquests comunicats no eren més que mistificacions inexplicables com les que donaren falses esperances en el raid de Nungesser i Coli i del "Dawn", perdut definitivament, seria una tràgica continuació de les dissortades experiències que han portat el dol a una terra d'herois i l'emoció a tota la humanitat.—F. M.

FRANÇA

EL MAL TEMPS A LA MANEGA

París, 28. — Continua el mal temps en tot el país, però particularment els departaments del Nord han estat els més afectats pel violent temporal. En la Flandes francesa, es troben inundats grans extensions de terrenys.

La tempestat és d'extraordinària violència en el Canal de la Mànega, el qual pas és sensiblement perillós. Solament diversos vaixells s'han arriscat a efectuar la travessia Frana-Anglaterra, amb el qual, les comunicacions entre els dos països es troben interrompudes. — Fabra.

GRAN BRETANYA

EL DESBORDAMENT DEL TAMESIS

Londres, 28. — A la vall del del Tàmesis les inundacions tenen ja caràcter greu.

Per part de les autoritats s'han pres totes les mesures necessàries.—Fabra.

AUSTRIA

EL DANUBI BOMBARDEJAT

Viena, 28.—Al riu Danubi, prop de Presburgo, diversos avions han llançat grans quantitats esplosives amb objecte de trencar la grossa capa de gel que ha paralitzat la navegació fluvial. — Fabra.

AMERICA LLATINA

LA REPRESSIO CONTRA EL TERRORISME ARGENTI

Buenos Aires, 28. — La policia ha detingut 70 individus sospitosos d'haver participat en el complot terrorista que va causa 19 ferits, tres dels quals es troben molt greu.

A les oficines dels dos establiments nordamericans, on feren explosió les dues bombes, s'ha reanudat les operacions normalment.—Fabra.

PERIODISTES ANARQUISTES DETINGUTS

Londres, 28.—Al "Daily Herald" [illegible]

policia efectuà un registre a la redacció del diari anarquista "La Protesta", detenint a onze dels seus redactors.

Afegeix que el govern argentí està estudiant la sèrie de mesures que pensa adoptar contra els manejaments dels elements anarquistes i bolxevistes, procedint a la expulsió en massa de tots els estrangers sospitosos d'estar en concomitància amb les organitzacions extremistes i internant als argentins als quals es considerin així mateix perillosos per a la tranquillitat pública. — Fabra.

XINA

ALLIBERAMENT DE RELIGIOSOS CATOLICS

Xang-Hai, 28. — Les autoritats nacionalistes han lliurat a les tropes angleses alguns capellans i religioses catòlics, de nacionalitat italiana, que havien estat capturats l dia 22, a Swabuo, per un grup de comunistes. — Fabra.

EL QUE EXPLIQUEN ELS ALLIBERATS

Hong Kong, 28. — Els religiosos que finalment han pogut ésser rescatats dels comunistes que els havien detingut a Swabuc, compten que tres sacerdots, dos dels quals eren italians i l'altre xinès, així com set religioses, de les quals tres eren italianes, foren detinguts per les bandes comunistes a Swabue, per haver predicat el cristianisme. Després de molts turments, foren exhibits pels carrers, on la multitud els feia tota mena de burles i mals tractes. Diàriament foren passejats en aquesta forma pels carrers. Els edificis de l'orfelinat i l'església catòlica foren saquejats i incendiat. Uns xineoss convertits al cristianisme donaren la notícia a les autoritats britàniques, les quals, gestionaren dels nacionalistes l'immediat lliurement dels esmentats captius. Els comunistes no oposaren resitència. — Fabra.

Els sacerdots alliberats foren testimonis, des de les finestres de la presó, d'innombrables execucions.

Les víctimes eren principalment del districte de Hoi Luk Fung i de totes les poblacions d'importància on dominaren els comunistes.

Els dits sacerdots estimen que el promedi d'execucions és de 150 cada dia.

Els caps de les víctimes eren collocats com a adornament a les parets de les oficines comunistes.

Els membres més significats de l'organització comunista són, segons el relat del dits sacerdots, xicotes i xicots de 15 a 18 anys.

Un jove de 18 anys s'atribuèa 90 execucions; un altre 30.

Una xicota, encara més jove, es vantava d'haver ordenat deu execucions.—Fabra.

AVIACIO

L'EMOCIO ALS ESTATS UNITS PEL VOL TRAGIC DE "DAWN"

Nova York, 28. — A tot el país ha cundit l'emoció per la fi tràgica que ja des d'ara, se considera com cosa descartada, que ha tingut l'aventura de Mistress Grayson i els seus tres companys, amb el vol del "Dawn".

El senyor Wilson, pare de l'aviadora, està desesperat per la sort que hagi pogut tenir la seva filla, no cansant-se de repetir que la bona estrella que sempre l'havia acompanyat, ara se li havia mostrat en contra.

Fins al moment, cap de les estacions radiotelegràfiques de Terranova i del Canadà, ni tampoc els dos contra-torpeders que efectuen pesquises per aquelles costes, han comunicat cap nova notícia a les poques que s'han rebut fins ara del "Dawn", que hom considera perdut. — Fabra.

LA DEMANDA D'AUXILI

Sant Joan de Terranova, 28. —Un pastor protestant declara que diumenge a les 9'20 del matí va veure volar per damunt de la seva parròquia un aeroplà, els senyals del qual coincideixen amb les del "Dawn", en direcció Est.

La central de ràdiotelegrafia anglo-americana de Kempton declara que dilluns a la nit pogué captar un despatx en el qual deia lacònicament: "On som?. Per on podem orientarnos?", i anava firmat amb les inicials WPW, que coincideixen amb les del "Dawn" que eren WPW, i hom suposa que la diferència en la lletra central podia ésser simplement un error del telegrafista.

La crida era molt dèbil, la qual cosa fa creure que fou llançada a una gran distància de Terranova.—Fabra.

ELS PRESENTIMENTS DEL PARE DE L'AVIADORA

Municie (Indiana), 28.—Mr. A. J. Wilson, pare de l'aviadora Mrs. Grayson, està molt impressionat per la falta de notícies de la seva filla. Comentant el fatal destí de la seva filla, ha dit:

"—Ja m'ho pensava. Francis sempre va sentir-se inclinada a [illegible]

Per REIS el present més bell i útil que podeu fer és un TAPIS PERSA legítim. En tenim des de 105 pessetes.

LES RECERQUES DEL DIRIGIBLE "LOS ANGELES" DESTORBADES PEL MAL TEMPS

París, 28. — Al diari "Le Petit Parisien" li comuniquen de Nova York que a causa del mal temps ha hagut de tornar a la seva base el dirigible "Los Angeles", que havia sortit per ordre del Departament de Marina a explorar el litoral del Canadà i Terranova, per tal de cercar les restes del "Dawn".

Els dos contratorpediners que sortiren per a la mateixa recerca, malgrat el mal temps continuen explorant pel litoral. En els centres oficials la impressió és totalment pessimista pel que fa a la sort de Mistress Grayson i els seus tres companyons que volaven en el "Dawn". — Fabra.

Lakehurst, 28. — El dirigible "Los Angeles" ha retornat, després d'haver volt 31 hores en cerca de l'avió de la senyora Grayson.—Fabra.

A PARÍS ES DIU QUE L'AVIO HA ATERRAT A LES CANARIES

París, 28. — Aquest matí ha circulat a París el rumor no confirmat de què l'avió de la senyora Grayson havia aterrat a Canàries. — Fabra.

...PERO A LES CANARIES NO EN TENEN NOTICIA

Tenerife, 18. — A Canàries fins ara no es té cap notícia que hagi aterrat en cap illa d'aquest arxipèlag l'aeroplà de Mrs. Grayson.

Manquen, donos, en absolut de fonament els rumors d'origen estranger que han circulat darrerament sobre el particular.—Fabra.

Hi ha ràbia a Llagostera

Davant l'espant consegüent de la població, s'han comprovat a Llagostera dos casos de ràbia canina.

Les autoritats han declarat oficialment l'existència de la dita epizoòtia en aquell terme municipal.

LA CULTURA

CONFERÈNCIA DE P. BLASI VALLESPINOSA

Al Centre Excursionista de Catalunya, demà divendres, a les deu de la nit, el senyor Francesc de P. Blasi Vallespinosa donarà una conferència sobre "Una excursió al Mont Sant Bernat". Serà il·lustrada amb projeccions.

T. S. F.

LES EMISSIONS RADIO BARCELONA

Es posa a coneixement del públic ràdio-oient que en virtut d'una combinació imposada per la marxa de les funcions del Gran Teatre del Liceu, els programes anunciats per a avui i demà a la nit, resulten modificats, quedant per consegüent en la forma que diu la premsa.

LES LLIÇONS DEL RADIO CLUB CATALUNYA

Es fa avinent als socis del Ràdio Club Catalunya (plaça de Santa Anna, número 4, Foment) i a tots els afeccionats, que la lliçó de muntatge de receptors d'avui dijous, serà explicada pel ràdio-tècnic senyor Antoni Blasco Sirera i versarà sobre el tema: "La construcció d'un altaveu casolà eficient i fàcil".

La lliçó començarà puntualment a les vuit.

El tema per a la pròxima lliçó del curs per a emissores d'afficionat que se gueixen alguns socis, versarà sobre: "Antenes", estudi i construcció, i com els anteriors, serà explicat pel senyor J. Castell, EAR 30.

PROGRAMES PER A AVUI

RADIO BARCELONA, 344'8 m.

21'00: Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries.

21'05: Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valora.

21'10: La cançonetista Emma Garcia interpretarà: "Las Castigadoras" (xotis), Lozano i Mariño Alonso; "Garçonniera" (tango), Caruso-Canaro; "Pericón del amor", M. Sugranyes i J. Costa; "Su guitarra" (tango), Andreu-Salvo-Visauli; "La Villana" (romansa de Casilda), Romero-Shaw-Vives.

21'40: Astualitats astronòmiques. Conferències pel senyor Josep Comes i Solà, director de l'Observatori Fabra i president de la Societat Astronòmica d'Espanya i Amèrica.

22'00: Tancament de mercats.

22'05: El cor d'homes La Violeta de Clavé, dirigit pel mestre Pere Jordà, interpretarà: "La dansa catalana" (sardana), Casademont; "Els remers del Volga" (popular), Rusà; "Brindis del Rin", Mendelsshon; "El somni d'una Verge", Clavé; "Brindis", Canon-Mozart; "L'enyorament", Clavé. Solista, senyoreta Rosa Tasso. Acompanyament de guitarra a càrrec de la concertista Rosa Rodés. "Muntanyes del Canigó" (popular), Morera; i "L'Empordà", Morera.

23'00: Tancament de l'estació.

RADIO CATALANA, 462 m.

18'00: Plàtica pel periodista senyor Domènec de Fuenmayor, que versarà sobre el tema: "L'agonia de l'any".

18'30: Conferència pel professor d'Instrucció pública i auxiliar de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, senyor Remigi Adan Meldaña, que versarà sobre el tema: "La reintegració al camp".

Nit: Conferència sobre temes pedagògics i educatius per reverends pares jesuïtes, professors del Col·legi Màxim de Sant Ignasi. (Lectura).

21'00: Butlletí meteorològic de Catalunya. Pronòstic del temps. Cotitzacions de la Borsa de Barcelona. Sants del dia. Crònica d'art, esports i modes.

AVUI DIJOUS
en el GOYA debut de
ELVIRA DE AMAYA
i la grandiosa superproducció
RUSSIA

Acte de concert: Dolors Duran (cançonetista), Josep Aguilar (tenor), Joan Amenós (baríton), Eugeni Badia (pianista), Orquestra Ràdio Catalana:

Programa del senyor Duran: "Amor japonès", Bódalo; "El postinero", de Gandia; "Quan elles volen", C. Pérez Martínez; "La chica del 17", Azagra; "Mujeres de España", Martra.

Programa del senyor Aguilar: "Los gavilanes" (cançó de la rosa), Guerrero; "Doña Francisquita", Vives; "El trust de los tenorios", Serrano.

Programa del senyor Badia: "Nocturn", Chapin; "Mazurca", Badia; "Barcarola", Alió i Brea.

El tenor senyor Aguilar i el baríton senyor Amenós cantaran els duos de l'òpera "Marina".

Programa de l'Orquestra Ràdio Catalana: "Fortuna" (marxa), Siede; "Enryanthe" (obertura), de Weber; "Danse japonaise", Huget; "Les contes d'Hoffmann" (fantasia), Offenbach; "Dans les estepes de l'Asei centrale", Borodin; "Arabesques", Debussy; "Suite mauresque", Dargel; "La bruja" (fantasia), Chapí; "Serenade d'un soir", Arnaud; "Formós Ohio" (vals lent), Earl; "Marxa militar", Schubert.

24'00: Tancament de l'estació.

ATWATER KENT RADIO
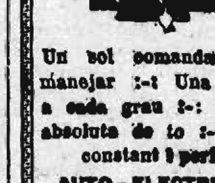
Un sol comandament a manejar :-: Una estació a cada grau :-: Fidelitat absoluta de to :-: Servei constant i perfecte
AUTO - ELECTRICITAT,
Diputació, 234

AVUI DIJOUS
en el GOYA debut de
ELVIRA DE AMAYA
i la grandiosa superproducció
RUSSIA

Tres Requisits

Quasi tots els homes busquen tres coses al comensar el dia—afaitar-se còmodament, l'estímul del cafè i el consol del tabac.

El problema d'afaitar-se amb *comoditat* l'han resolt ja milions d'homes usant el sabó Williams. La seva rica i abundosa escuma estova la barba més dura i fa córrer la navalla amb increïble suavitat.

El sabó Williams es destaca per la seva meravellosa escuma i també per ésser econòmic. S'envasa en dos estils: Holdertop (d'una tapa) Doublecap (de dos tapes). Es venen barretes de recambi per a abdós models. El guardar l'estoig i comprar barretes de recambi és més econòmic.

Barretes amb estoig.	Ptes. 2.50	Crema tamany petit.	Ptes 1.—
Barretes de recambi.	» 1.85	Crema tamany corrent.	» 2.50
Barretes petites	» 1.—	Crema tamany doble	» 3.—

els timbres a càrreg del públic

Agents exclusius per a Espanya
E. Puigdengolas. Stat. Ltda.
Ausias March, 30 Barcelona

La loció Aqua Velva tonifica el cutis i li conserva l'exquisida suavitat i frescor que el sabó Williams li transmet.

Sabó d'Afaitar "Holder Top"
Williams

DARRERA HORA

DE BARCELONA

MADAME PIERAT, A NOVETATS

Davant d'una concurrència nombrosa i de la millor qualitat, debutà ahir, a la nit, al Teatre Novetats, Mme. Pierat i la seva companyia. Posaren "La prisionnère", de Bourdet, obra molt comentada i de la qual parlem en una altra edició.

Mme. Pierat vestí el tercer acte amb un gust delicadíssim. Els altres actes—com les altres actrius—amb correcció.

El públic no s'esverà del gènere d'obra que es tractava, però no va aplaudir gaire el treball dels artistes, que fou excel·lent, sobretot el dels dos protagonistes.

DE MADRID

L'EQUIP PENINSULAR DE FUTBOL QUE JUGARA CONTRA ELS PORTUGUESOS

Per al partit internacional de futbol Portugal-Espanya, que se celebrarà a Lisboa el dia 8 del vinent mes de gener, han estat designats pel seleccionador nacional, senyor Berraondo, per a formar part de l'equip espanyol els següents jugadors: Zamora (Reial Club Esportiu Espanyol), Vallana (Arenas), Zaldúa (Real Sociedad), P. Regueiro (Real Unión), Gamborena (Real Unión), Trino (Real Sociedad), Lafuente (Athletic de Bilbao), L. Regueiro (Real Unión), Samitier (Barcelona), Goiburu (Osasuna) i Kiriki (Reial Sociedad). Suplents: Jàuregui (Arenas), A. Careaga (Athletic de Bilbao), Lanya (Arenas) i Suàrez (Athletic de Bilbao).

Es possible que a darrers de gener embarquin cap a l'Havana, avantatjosament contractats, els boxadors madrilenys Emili Martínez i Antoni Ruiz.

L'EXIT DEL MARQUES DE VALDESILLAS

Santander, 28. — S'ha celebrat un banquet, en el qual l'alcalde de Mediocubeyo ha obsequiat tots els seus companys de la província que vingueren a sumar-se a l'homenatge al marquès de Valdesillas.

Ha presidit l'acte l'alcalde de Santander, el qual ha pregat a tots els presents perquè els Ajuntaments que presideixen subscriguin quantitats anuals per al sosteniment de l'hòspital en construcció com el millor mitjà d'estimar la grandiosa obra del marquès de Valdesillas.

ELS AFAVORITS AMB LA SEGONA

Vigo, 28. — La Caixa d'Estalvis ha acordat pagar sense cap descompte les participacions del segon premi de la rifa de Nadal que se li presentin al cobrament.

Com que estan repartides entre gent humil, la notícia ha produït gran alegria, ja que podran acomiadar l'any i celebrar el vinent amb tota esplendidesa.

També ha acordat la Caixa d'Estalvis anticipar diners sobre les participacions originals expeses pel tenedor del bitllet, En Marian Llorente.

Es coneix un nou i simpàtic detall del bé que està repartit el premi que correspongué a Vigo.

Ha arribat en aquesta ciutat, a passar les vacances pasquals amb la seva família, la senyoreta Maria Martín, mestressa nacional de Pozoblanco (Còrdova). Conta que el sastre del poble, anomenat Josep Pozo, es queixava al seu davant, alguns dies abans de la rifa del 22, de no poder assistir, per manca de diners, al trasllat de cementiri del cadàver d'una germana monja concepcionista que morí fa cinc anys. Li dolia més el fet perquè la seva mare tenia gran il·lusió en presidir la cerimònia. Maria Martín, amb gran fe, li oferí una participació de la rifa que li havia tramès la seva família.

I ELS AFAVORITS AMB LA GROSSA COBREN

Ja s'han presentat a cobrar tots els vigèsims del premi gros, alguns pels seus posseïdors i onze per mitjà de Bancs als quals havien estat negociats. Els dos primers lliuraments, corresponents a les fraccions 6 i 7 del número 10,123, foren expedits ahir, per a pagar avui els vigèsims que juga l'amor del Bar Atocha.

GABRIEL ALOMAR PARLA DEL LIBERALISME

En l'enquesta sobre el liberalisme que demà publica "El Liberal" deposa Gabriel Alomar, que diu:

L'opinió liberal espanyola és patrimoni d'una selecció, però hi ha com a contrapes una massa inerta, abúlica, lliurada a la voluntat dels audaços, que l'alleugeren de la pesada tasca de pensar.

L'educació eclesiàstica és la principal culpable d'aquesta postració.

Espanya sofreix un gran desequilibri entre la seva austarquia ciutadana i les seves ruralitats, la seva mesocràcia provinciana, els seus nuclis professionals pedantescos i arribistes; el gran problema és aquest, la situació actual d'Espanya no serà d'acord exacte entre el grau de la seva evolució i el règim que li correspon; ço que importa és fomentar per tots els mitjans amb la propaganda i l'exemple el transformisme d'aquesta massa rerasagada; convertir en dinàmica aquesta multitud estòica, infondre consciència en aquesta matèria sense esperit. Quan pugui tenir-la voldrà ésser lliure i sobirana i no hi ha altre fi comú que el sentit de la llibertat.

La llibertat és avui a Espanya un sentiment exclusiu de les seleccions. Treballem per a fer coparticipant d'ell a tots. Res de caps nomenats prèviament. Per què? Els moviments polítics susciten els propis caps. La funció crea el seu òrgan.

Liberalisme i socialisme són avui formes coexstents d'una sola essència. Aquesta és una nova manera per a suscitar aquell fi.

La gran tasca que incumbeix al socialisme espanyol consisteix en establir la gradació de la seva obra històrica; espera l'herència de la revolució política per a arribar després a les fórmules de la revolució social.

Tinc viva esperança que sabrà compenetrar-se en aquesta hora tan transcendental.

El socialisme és l'única realitat orgànica que obre al nostre horitzó una possibilitat d'alliberament.

La més gran prova de l'excel·lència i vitalitat d'un ideal consisteix en què els seus més grans enemics vulguin sotmetre'l per a destruir-lo més fàcilment.

ELS FUNCIONARIS PUBLICS HAURAN DE CONTRIBUIR AL MONUMENT A CERVANTES

El president del Consell ha sopat aquesta nit amb el representant de Xile, senyor Sangronis, i altres personalitats, tractant de sobretau'a de l'assistència de Xile a l'Exposició de Sevilla.

El President ha manifestat als periodistes que ha tramès a la "Gaceta" una Reial ordre, que sortirà demà, determinant la forma en què contribuiran els funcionaris públics a la subscripció del monument a Cervantes, segons l'oferiment que feren i que el Govern ha acceptat.

Contribuiran a la subscripció amb l'u per cent del seu haver mensual, tal com es féu quan s'acordà que Espanya Contribuís a la subscripció per als damnificats per l'últim cicló de Cuba.

El marquès d'Estella creu que amb aquesta subscripció i altres aportacions que es faran seguidament per funcionaris i entitats particulars, per a la qual cosa es farà una crida, s'obtindran prop de 450 mil pessetes.

Per a acabar el monument fa falta un milió, i el Govern veurà la forma d'arbitrar aquesta quantitat, car desitja que estigui acabat l'any vinent i que s'inauguri coincidint amb l'Exposició de Sevilla.

Tal vegada no pugui acabar-se en aquesta data, faltant sols petits detalls per a completar-lo, però no significarà res, perquè són quatre al·legories.

EL RECORD DE DISTANCIA EN AVIO

Els capitans Giménez i Iglésies, que es proposen realitzar u nvol per a batre el record de distància, han batejat el seu aparell amb el nom de "Lòriga", que ha estat posat ja en el pit de l'avió.

FABRICA DE JOIERIA I ARGENTERIA
Fill d'A. Oriol
CIUTAT·7·PRAL. FUNDADA EN 1854

DE L'ESTRANGER

ELS SOCIALISTES FRANCESOS CONFIEN AMB ESSER GOVERN

París, 28. — En la reunió celebrada avui, el senyor Renaudel afirmà la necessitat que tenen els socialistes de conquistar el poder, entaulant negociacions amb els radicals, per tal d'arribar a la conclusió de determinades aliances.

Suggerí la idea d'elaborar un programa mínim comú a ambdós partits.

Parlant de la tàctica electoral, pel que fa al segon torn d'escrutini, el senyor Renaudel refusà l'aliança amb els comunistes, i exposà la seva opinió que la pròxima legislació ha d'ésser una legislació d'esquerres; no obstant, per creure que el partit, per si sol, no serà prou fort per a apoderar-se del poder, preconitzà la conveniència d'una participació governamental. — Fabra.

L'EDIFICI DE LA SOCIETAT DE NACIONS

Ginebra, 28. — El Comitè especial designat per a estudiar tot el referent al projecte de nou edifici destinat a residència de la Societat de Nacions, ha acordat acceptar el projecte presentat per l'arquitecte francès senyor Nenot, si bé caldrà introduir-hi algunes modificacions.

El dit projecte haurà de portar-se a la pràctica, amb la col·laboració d'altres arquitectes, entre els quals figuren els italians senyors Broggi i Baccaro, France i Vago.

L'import total de les obres que han de portar-se a cap no podrà excedir de la xifra de dinou milions de francs suissos. — Fabra.

LA POLITICA EXTERIOR FINLANDESA

Helsingfors, 28. — El secretari de Negocis estrangers ha declarat que no es deu esperar cap canvi en la política exterior de Finlàndia, política que seguirà tan independent i lliure com fins ara.

Reforçarem — ha dit — quant ens sigui possible les relacions cordials que uneixen el nostre país amb tots els altres, especialment amb els Estats bàltics i eslovacs.

Acabà dient que és inexacta en absolut l'espècie llençada en cert cercles, referent a què Finlàndia etava disposada a signar una aliança anti-soviètica.—Fabra.

TRES MARINERS OFEGATS

Rabat, 28.—Empenyut pel furiós temporal, ha embarrancat un vaixell de pesca espanyol i s'han ofegat tres dels seus tripulants.

Altres set tripulants pogueren salvar-se i després de patir molt a causa de la violentíssima pluja, pogueren arribar a Zoco-El-Arbaa, on han estat curosament atesos per les autoritats militares franceses, ingressant-les en l'infermeria per tal d'ésser guarits de les contusions rebudes i descansar de la fatiga de la seva travessia per terra i per mar.—Fabra.

EL FRED A ANGLATERRA

Londres, 28. — Continua el fred. En una gran part de Londres i sobretot en els ravals hi ha una capa de neu molt gruixuda.

Els carrers s'han convertit en veritables camps de patinatge, no sempre voluntari.

Continuen bloquejades per la neu un gran nombre de carreteres que surten de Londres per a diverses ciutats.

Han millorat quelcom les comunicacions ferroviàries, telegràfiques i telefòniques, però encara funcionen d'una manera lamentablement defectuosa.

A les costes bufa un vent nord-aest molt violent.

El servei de viatgers entre Anglaterra i França ha millorat una mica, però, no obstant, es fa amb moltes dificultats.

El vaixell anglès "Engadine", que procedia de Boulogne, amb 650 passatgers, ha arribat a Folkestone, després de travessar una zona tempestuosa de particular intensitat. Ha resultat amb avaries importants a la proa i a les cabines de primera.

Afortunadament no hi ha hagut cap ferit no obstant que, per la força de les ones, molts passatgers, especialment senyoras, han estat derribades amb la major violència, durant la travesia.Fabra.

UN RELIGIOS BELGA, RESCATAT

Pekín, 28.—Mercès a les gestions realitzades per la Legació de França, ha estat posat en llibertat el Pare Esuemet, belga, que havia estat segrestat per una partida de bandits.—Fabra.

MESURES IUGOSLAVES CONTRA LA PREMSA FEIXISTA

Belgrat, 28.—El Govern ha prohibit la venta i circulació en tot el país d'un periòdic italià, per publicar articles atacant a l'Estat i al rei.—Fabra.

EXPOSICIONS D'ART

SALA PARÉS
PETRITXOL, 5
F. GIMENO — Pintura
M. LLAVANERA — "
E. MONSERDA — "
Fins al 30 actual

GALERIES LAYETANES
CORTS CATALANES, 613
J. BORRELL — Pintura
F. QUINART — "
J. PUIGDENGOLAS — "
J. ROVIRA — "
Fins al 7 gener vinent

ESTUDI ARENYES
CORTS CATALANES, 670
Exposició d'obres de G. Mesquida. Pintor mallorquí del segle XVII.

LA PINACOTECA
CORTS CATALANES, 644
Fins al 6 gener vinent

MARIA ESCLASANS
Pietat, 10 (darrera la Catedral)
EXPOSICIO PERMANENT
d'antiguitats i objectes d'art

ELS TEATRES

NOVETATS

"Llegint Tarzán de los monos", comèdia en dos actes, de J. Montero.

El títol d'aquesta obra ja parla prou clarament del mal gust amb què és escrita i de les intencions mercantils del seu autor. No caldria, donos, prendre-la en consideració com a obra literària. En realitat, sembla destinada només a un públic que passaria també la vetllada agradosament veient ballar un ós o fent tombarelles a un simi. Afegim, però que l'obra del senyor Montero és una obra dislocada i absurda a la manera de les farses de Muñoz Seca, però amb molt menys d'enginy, naturalment.

De la interpretació no cal parlar-ne. No volem ofendre els actors. Que obres d'aquesta mena no són actors el que per a interpretar-les, necessiten, ans, simplement, pallassos.—G.

ELS CINEMES

NOTES OFICIOSES

TIVOLI

Tot el que poguéssim dir sobre l'èxit assolit per "Ben-Hur", la meravellosa producció Metro Goldwyn que el dilluns s'estrenà en l'elegant teatre-cinema del carrer de Casp, resultaria pàl·lid davant la realitat.

El públic ha reconegut unànimement els grans mèrits que avaloren aquest film, el més extraordinari relitzat fins la data, i les sesions totes en que es projecta es conten per plens, que continuaran, segurament, en dies successius, puix no hi haurà ningú que vulgui quedar-se sense veure aquesta obra magna de la pantalla.

"Ben-Hur", ha confirmat, donos, tot el que se n'havia dit, que havia estat molt i tot ell merescudíssim.

KURSAAL I CATALUNYA

Una exclusiva "Julio César, S. A.", marca Pro-Dis-Co, i una selecció Empire Verdaguer, figuren en el programa que avui s'estrena en aquests afortunats salons.

Es titula la primera "La lligacama de Gertie", i és una divertidíssima comèdia d'assumpte molt del dia, que té com a protagonistes a Marie Prevost i a Charles Ray, dos artistes predilectes del nostre públic.

"Esclaves de la vanitat" és el títol que ostenta la segona de les produccions a les quals ens referim. Es tracta d'una d'una alta comèdia molt interessant i de gran emoció, que té com a intèrprets principals a Marceline Day, Mae Bush i Theodore von Eltz.

Es d'esperar que totes dues pel·lícules obtindran un èxit falaguer, puix ho mereixen.

MILERS DE PESSETES
GUANYAREU REGALANT ALS VOSTRES CLIENTS

PAPERERES
des de 30 pessetes el cent
CALENDARIS DE PARET, AMB MENSUAL
des de 10 pessetes el cent
Tot amb l'ANUNCI del vostre establiment
Es lliuren el mateix dia de fet l'encàrrec
LA SUD AMERICANA
CORTS CATALANES, 550
— (tocant Villarroel i Casanova) —

REGALEM

A TOTS ELS LLEGIDORS

DE

"LA PUBLICITAT"

UN FORMOS LLIBRET DE REIS

demaneu-lo als únics proveïdors dels Reis d'Orient, els noms i adreces dels quals trobareu a continuació

SUMARI

Portada a tot color per JUNCEDA
Carta del Reialme d'Orient signada per SS. MM.

Conté
Els Reis d'En Menció
per
En Josep M.ª Folch i Torres
amb quatre ilustracions d'En
MALLOL

Formularis de cartes per a escriure als Reis "la nena bona" i "el nen dolent" per
MANUEL MARINELLO

EN CORNET,
EN JUNCEDA,
EN MALLOL i
EN LLAVERIES
dibuixats per ells mateixos.

Retrat d'En FOLCH I TORRES

I com a suplement extraordinari es lliurarà adjunt el bonic conte d'En
GUILLEM D'OLORO
LA VOLTA AL MON AMB AUTO PATI "TUMILET"
de 16 pàgines i tres ilustracions d'En
MALLOL

Formant un conjunt de 44 pàgines completament gratuit als lectors de

"LA PUBLICITAT"

CASES PROVEIDORES

PIUS RUBERT LAPORTA
Ronda Sant Antoni, 66
MAGATZEMS SANTA EULÀLIA
Boqueria, 1, 3 i 5, Cardenal Casañas, 2
Clínica de Bebés : 3, Bisbe, 3
Ganiveteria Roca : Plaça del Pi, 3
Porvenir de los Hijos : Fontanella, 9, 1.er, 1.a
Manuel Recort : Hospital, 27
Guillermo Puig : Pelayo, 14
Mechero Auer : Avinguda Alfons XIII, 359 A i B
Diagonal (cantonada amb Llúria)
Wertheim : Avinyó, 9
Casa Llorenç : València, 213
Calçats Minerva : Via Laietana, 30
Tapbioles i Pirretas : Ferran, 21

TOS
PASTA PECTORAL del Dr. ANDREU

CATALUNYA

Gonçal de Reparaz (fill) parla a Reus sobre els reconeixements geogràfics dels catalans medievals

Al Centre de Lectura de Reus, Gonçal Reparaz (fill) va donar-hi una conferència sobre el tema que encapçala.

Comença el jove i distingit erudit dient que, en acceptar de donar la conferència que va proposar-se-li, escollit aquest tema per creure que les activitats geogràfiques dels catalans antics — en certa manera el nostre excursionisme medieval — és un assumpte tothora interessant, però encara més avui, puix que constitueix una viva actualitat. S'excusa perquè parlarà en català una mica premiós, però, portuguès de nacionalitat, no puc tenir — diu — massa pràctica en parlar l'idioma d'aquest país.

A l'Edat Mitjana — prossegueix —, el coneixement que es tenia de la terra era molt restringit. Amb prou feines era coneguda tota l'Europa, la part nòrdica de la qual era submergida en el paganisme i hi dominava un estat semi-salvatge. Per això, sobre les terres llunyanes, s'havien forjat llegendes i supersticions, algunes de les quals són curiosíssimes. Es projecten unes quantes diapositives d'ilustracions del "Llibre de les meravelles", en les quals pots veure's la concepció fantàstica que llavors es tenia dels homes i les característiques dels països llunyans. Es deia que existien cinocèfals, o homes amb cap de gos; monòculs, o homes que tenien un sol ull, i al front; cinòpodes, o homes amb un sol peu; andrògins, o hermafrodites; altres, sense coll, amb el cap sortintlos del pit.

La cartografia medieval es ressentia de tot això, i les imperfeccions, com les fantasies, abundaven. Moltes vegades les cartes eren adreçades seguint les indicacions que hom demanava als mercaders que venien de terres ignorades. Un frare genovès, Giovanni da Carignano, esperava, al port de Gènova, els vaixells que hi arribaven per a preguntar com eren els països d'on venien, per tal de tenir-ho en compte en les seves cartes.

A més a més, per causes religioses, no es creia, a l'Edat Mitjana — com s'havia cregut a la Grècia antiga — en l'esfericitat de la terra. Per a demostrar-ho, es deia com era impossible que els antípodes caminessin al revés. Hom pensava, doncs, que la terra era una superfície plana. Els àrabs, però, no tant sols creien, llavors, que la terra era rodona, ans encara són els primers que construeixen esferes representatives del globus terraqui, a l'Edat Mitjana. Abans, ja ho havien fet els grecs.

Les cartes medievals dreçades per irlandesos, musulmans, xinesos, etc., gairebé no mereixen, moltes vegades, ni el nom de cartes. Unes quantes divisions pels països i llur indicació del nom. La carta d'Orosi, historiador tarragoní del segle V, té les mateixes característiques. En canvi, les altres cartes catalanes — i, cal dir-ho, també les genoveses — eren, en molts detalls, d'una gran perfecció i exactitud. La Mediterrània, lloc que més es coneixia llavors, hi és clarament i exactament dibuixada, però aquells indrets d'ella, com la conca del Nil, que cal suposar que no es coneixien molt bé, també hi consten d'una manera molt aproximada a la realitat. En les nostres cartes, el nord d'Europa hi és molt ben vist; la Bàltica, al mapa-mundi de Dulcert, de 1339, ja és una mar tancada, al revés dels mapes d'altres procedències. També la mar Càspia i la mar Negra són posades amb exactitud. Les conques del Don, del Volga i del Danubi hi estan ben indicades, com les ciutats i pobles que conjenen. Catalunya era, però, una potència marítima, i els seus navegants molt ardits. Per això la coneixença pràctica que es tenia del món era gran, per l'època, i es traduïa en l'obra dels seus cartògrafs. Prova de l'ardidesa dels catalans són les queixes que formularen els nostres reis als monarques del Nord d'Europa acusant llurs súbdits de pirateria contra els vaixells catalans. Pere II i Jaume II reclamaren al rei d'Anglaterra diverses vegades i gairebé sempre amb tota la raó, puix que els anglesos d'allavors, inferiors en civilització, feien actes de vandalisme contra els catalans. Aquests eren estesos per diferents països d'Europa, i va caldre també que Jaume I reclamés a Flandes en protecció de súbdits del seu poble. Molt gran era el delit que tenien els nostres avantpassats per a conèixer món: en els mapes catalans apareix per primera vegada el nom d'Estocolm i altres ciutats de la Bàltica, la mar del Nord i el Centre d'Europa. Per això la toponímia és d'una exactitud i amplitud colpidores.

La primera carta que es coneix és la de Dulcert, però es dubta que aquest fos català, puix signa "Angelino", i aquest nom no ho és gens. Sembla que va ésser un genovès domiciliat a Mallorca, que catalanitzà el seu nom, cosa molt freqüent a l'Edat Mitjana. Cal esmentar després l'atles dels Cresques i d'enorme importància de l'escola mallorquina. La producció cartogràfica medieval de Catalunya, tan important pel nombre i la qualitat, cal deplorar-ho, es troba gairebé tota a França, Anglaterra, Itàlia, Alemanya, Suècia i Amèrica. A Catalunya, només hi ha un exemplar a la Biblioteca de Catalunya: un mapa de Gabriel de Vallseca de 1439, i encara gràcies al patriotisme dels que n'eren propietaris. Aquest mapa fou descobert per l'escriptora francesa Georges Sand, en la seva estada a Mallorca. La vehemència del gest de la seva ilustre descobridora hi abocà un tinter ple, i, malgrat d'haver estat després netejat, és tot clapejat de tinta. Ultra tractar-se d'una peça molt notable, té l'interès d'haver pertangut, segons hi consta, a Amèrico Vespucio. L'anterior propietari el cedí a l'Institut d'Estudis Catalans per una quantitat exigua, refusant temptadores ofertes americanes de compra.

Els coneixements geogràfics dels catalans medievals, a judicar per les cartes que ens deixaren, eren notabilíssims. El seu esperit aventurer els conduïa molt lluny, i el seu afany d'estudiar les terres que visitaven els acompanyava. Però al costat d'aquest delit hi havia l'interès de reis i nobles per la geografia i els mapes. Com pot veure's en els documents publicats per Rubió i Lluch, reis i nobles encomanaven als cartògrafs mallorquins que els fessin mapes, sobretot mapamundis, i aquest desig no finia ací, ans bé apressaven els cartògrafs perquè no els trametien aviat. A més a més, quan algun viatger arribava de llunyanes terres, el volien veure per a interrogar-lo sobre els països que havia visitat i llurs característiques.

Aquestes activitats dels catalans medievals no han d'ésser-nos indiferents. Són una tradició gloriosa per a Catalunya, i cal reivindicar els noms illustres que la forjaren. A l'estranger són, segurament, més coneguts que al nostre país, els noms dels navegants i cartògrafs medievals de Catalunya. Ara mateix, un savi peruà, abellit pels estudis colombins, ha sentat la tesi de Colom català, amb una seriositat científica i fonamentada. Deure dels catalans és collaborar en els treballs del doctor Lluís de Ulloa. Tinc una carta seva — de la qual llegeix alguns fragments — on l'investigador peruà apella als historiadors catalans perquè complementin, amb estudis realitzats ací, els que ell porta fets fins ara, i que prosseguirà.

Cal que els catalans no ignorin el seu passat gloriós, en el terreny de la Geografia, que l'estudiin i facin el possible per a fer-li, en els temps moderns, una digna continuació.

TARRAGONA

Nou fiscal municipal :: Artistes tarragonins :: La festa dels Reis Màgics :: Esports

Ho estat nomenat fiscal municipal el senyor Josep Ixart de Moragues i suplent el senyor Eduard Medina.

— Han passat les festes de Nadal a Tarragona el violoncellista Joan Gibert, solista de la banda d'Alabarders de Madrid, i el pianista Xavier Gols, al qual fou adjudicat per la Diputació el premi Pau Casals.

El primer fou obsequiat amb un àpat al Restaurant Versallès per l'Associació musical i alguns amics, abans de la seva tornada a Madrid.

— La Comissió de senyoretes pro-Reis Màgics ha començat la recapta entre el comerç per a contribuir a la cavalcada del dia 5 de gener.

— Durant les festes de Nadal hem tingut pocs actes esportius.

El dia de Sant Esteve jugaren al camp de La Glorieta la selecció Olímpics de l'Europa, de Barcelona, i el Tarragona. Guanyà aquest per dos gols a cap.

El dia abans havien jugat al mateix camp el Tarragona III i el Catalunya Deportiu; guanyaren els primers per quatre gols a dos.

ELS ESPORTS

FUTBOL

El jubileu del F. C. Barcelona

Retallem del nostre col·lega "La Veu de Catalunya":

"Se celebrà dimarts a la nit assemblea extraordinària a l'estatge social del F. C. Barcelona. Hi assistiren la quasi totalitat de senyors compromissaris, i la reunió transcorregué tranquil·la i cordial. Amb lleugeres esmenes i per unanimitat foren aprovades les actes de les assemblees anteriors. Es posà a la consideració dels reunits la conveniència o no conveniència de suprimir temporalment els drets d'entrada per als socis nous que ingressin al Club, i després de breu discussió s'acordà unànimement, a proposta del senyor Sunyol, que tots els qui, durant el vinent mes de gener ingressin al Barcelona en qualitat de socis, estiguin lliures en absolut dels drets d'entrada. Transcorregut el mes citat tornaran a regir les disposicions vigents sobre el particular. Amb l'aprovació de les actes anteriors i l'acord suprimint durant un mes els drets d'entrada restà llesta l'ordre del dia. Al marge d'aquesta es parlà de la retirada oficiosa de la Federació del senyor Sunyol, delegat del Barcelona en aquell organisme.

Intervingué el senyor Sunyol, qui expressà el desig de dimitir oficialment el càrrec que el Barcelona li confià perquè l'ambient dominant en l'entitat federativa no responia als ideals de puresa i de companyonia que ell propugna.

Un senyor delegat manifestà que la conducta i propòsits del senyor Sunyol com a delegat del Barcelona a la Federació merexien no solament l'aprovació, sinó l'aplaudiment entusiàstic de tot el nucli barcelonista i per tant pregava al senyor Sunyol que desistís del seu intent i a la Directiva del Club que ratifiqués tota la seva confiança a l'esmentat senyor.

Aquestes manifestacions arrencaren una xardorosa ovació adreçada al senyor Sunyol.

Hi hagué, encara, una petita excursió oratòria pels voltants del primer equip blau grana, amb curta, però significativa parada davant dels dominis de l'entrenador i l'acte es donà per acabat a la una de la nit. Havia començat a les onze.

Presidí la sessió el vice-president, senyor Jaume Soler, acompanyat dels consellers senyors Bargués, Domènech, Miquel Soler, Roure i Bo."

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Els partits corresponents a diumenge qque ve són:

Grup A

Gràcia-Europa.
Badalona-Barcelona.
Sans-Sabadell.
Espanyol-Terrassa.

Grup B

Sant Andreu-Júpiter.
Iluro-Martinenc.
Lleida-Gimnàstic.
Atlètic-Manresa.

TENNIS

CONCURS DE NADAL DEL L.-T. C. DEL TURÓ

També ahir foren suspesos els partits d'aquest concurs, a causa de la pluja. Si el temps ho permet i les pistes estan en condicions, avui es jugaran els partits següents:

A dos quarts de deu:
Lloveres contra Vergés.
Manuel Carbó contra Masriera.
Maier contra Tanke.
A. Coll contra Burgos.
Gomis-Torres contra Del Valle-Sangrà.

A dos quarts d'onze:
Senyora Maier contra senyoreta Lúria.
Senyoreta I. Fontrodona contra senyoreta R. Maier.
De la Huerta contra Escalola.
Senyoreta M. Carol contra senyoreta C. de Viscaya.
Andreu contra Torres.

A dos quarts de dotze:
Carbó contra vencedor d'Andreu-Torres.
Juanico contra R. Suquer.
J. E. d'Olano-Tanke contra Tusquets-Tusquets.
Del Valle contra Sangrà.
L. Par contra Lloveres.

A dos quarts d'una:
Andreu-Maier contra Burgos-Mir
Lloveres-Sagnier contra Flaquer-Morales.
Senyoreta Torres contra senyoreta R. Maier.
Tarruella contra De la Huerta.
Sindreu contra A. Suquer.

A dos quarts de tres:
Senyoreta Lúria contra senyoreta R. Maier.
L. d'Olano contra vencedor de Vergés-Lloveres.
Senyora Morales-Morales contra senyoreta I. Fontrodona-Tanke.
Senyoreta M. Fontrodona-Masriera contra senyoreta Carol-Coll.
Vergés contra Tusquets.

ESPORTS DE NEU DEL XALET DE LA MOLINA

La vigília de Cap d'Any tindrà lloc en aquest xalet del Centre Excursionista de Catalunya el segon sopar "reveillon" que tant d'èxit obtingué l'any passat.

Per a aquesta festa el menjador del xalet estarà profusament adornat i una orquestrina de Puigcerdà amenitzarà l'acte, que començarà a dos quarts d'onze.

Les inscripcions rebudes fins ara permeten assegurar que el xalet es veurà completament ple dels habituals concurrents, els quals gaudiran, a més, de les darreres nevades caigudes.

— Comuniquen telefònicament dse de La Molina que ha caigut una abundosa nevada durant el dimarts passat i que seguia nevant encara quan comunicaven aquesta nova. L'animació al Centre Excursionista de Catalunya és extraordinària, sobretot per al dia 1 de gener, ja que, ultra la festa del "reveillon" que hem anunciat, tindrà lloc aquell dia la prova d'habilitat, primer concurs de la present temporada d'esports de neu.

La classificació d'aquesta prova d'habilitat puntuarà per al Concurs de l'skiador complet que per primera vegada organitza el Centre Excursionista de Catalunya.

CASA CASELLAS
SANTA ANNA, 4, BARCELONA
Abans d'adquirir una cambra fotogràfica, visiteu aquesta casa i quedareu convençut de l'immens assortit de què disposem, de les marques més acreditades.

la imatge de la glòria, a la noieta, a la finestra, al roure, a la bellesa femenina, a l'amor, i canviava tota la seva vida.

Quan entrava algú en el moment d'aquestes reflexions es mostrava particularment fred, sever, resolut, molt desagradable i lògic.

—Estimat, — deia de vegades la princesa Maria quan es presentava en aquelles ocasions, — Nicolau no pot sortir avui; fa massa fred.

—Calor fa! — responia el príncep Andreu, amb to excessivament sec—. Que surti ben abrigat, per això té el vestit fet expressament. El fred quan es té el que cal, no pot impedir de treure a passejar una criatura que necessita que li toqui l'aire, — deia amb una lògica particular, — com si volgués fer pagar a algú el treball interior misteriós, desordenat, que es feia dintre seu.

Quan esdevenia això, la princesa Maria es deia que el treball intellectual asseca els homes.

—Però quan dormiràs? — respongué una altra veu.

—No dormiré, no podria dormir ara. Què vols que hi faci! Vaja, no et facis pregar, una altra vegada només.

Dues veus femenines cantaren una frase musical que era l'acabament d'un tros de música.

—Ah! que és bonic! Vaja, anem a dormir; s'ha acabat!

—Dorm; jo no podria, — pronuncià la primera veu, que s'acostava a la finestra. La dona, evidentment, s'havia recolzat a l'empit, perquè se li sentia el fresseig del vestit i fins la respiració. Tot callava i es petrificava, la lluna, la claror i les ombres.

El príncep Andreu també tenia por de meure's i de trair la seva indiscreció involuntària.

—Sònia! Sònia! — féu altra vegada la primera veu. Vaja, qui dorm! Mira, mira quina meravella. Ah! quina meravella! Sònia, desperta't, digué gairebé plorant. No havia vist mai una nit tan deliciosa com aquesta.

Sònia respongué alguna cosa sense entusiasme.

—Vina, mira quina lluna! Ah! és meravellosa. Vaja, dona, vina, creu-me, vina. Veus? Em posaria ajupida de puntetes, m'abraçaria els genolls ben estrets, ben estrets i em posaria a volar, així!

—Vaja, prou, que cauràs!

Se sentia la fressa d'una lluita i la veu disgustada de Sònia.

—Ja és més de la una!

—Vés, vés, tot m'ho esguerres!

Altra vegada tot quedà en silenci. El príncep Andreu sabia que ella encara era a la finestra, de tant en tant sentia un lleuger moviment, de vegades un sospir.

—Ah! Déu meu! Déu meu! Què deu ésser això? — exclamà de sobte. Anem-nos-en a dormir! Tancà la finestra.

"Què se li en dona de la meva existència! — pensava el príncep Andreu mentre escoltava la conversa, tot esperant, i sense saber per què, amb por que parlés d'ell. I ella altra vegada! Sembla fet expressament!" Tot d'una en la seva ànima s'alçà un tumult tan inesperat de pensaments de joventut i d'esperança, en contradicció amb tota la seva vida, que no tingué esma d'explicar-se el seu estat i s'adormí de seguida.

ELS ESPECTACLES

:: TEATRES ::

TEATRE CATALA NOVETATS

A les cinc: Espectacles per a infants
ELS PASTORETS
o L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESUS
d'En Josep M. Folch i Torres. Ballets popularsll, cuplets per l'Aimeric (Rovelló). Sardanes. Cors angèlics. L'Anunciació. Les esposalles de Josep i Maria. Les calderes d'En Pere Botero. Serprenent Betlem. Magnífic apoteosis. Decorat i trucs dels mestres Batlle i Amigó.
Nit: L'ECOLE DES MARIS per Mme. PIERAT et Mr. LUGUET. Demà, tarda: El famós programa de la innocentada, l'humorada del popular Joaquim Montero LLEGINT "TARZAN DE LOS MONOS". Com a fi de festa, la famosa SCHOLA CANTORUM de Laponia "EL MOIXO RIXELAT" farà conèixer les cançons del seu país.

Gran Teatre del Liceu

Avui, nó hi ha funció. — Demà, funció 32 de propietat i abonament corresponent a l'abonament a dissabtes: SERATA D'ONORE de la diva **Gilda Dalla Rizza**. Penúltima sortida del cèlebre divo **Fleta**. Ultima representació de l'òpera **MANÓN**. — Diumenge, tarda, Serata d'Onora i comiat del cèlebre divo **Miquel Fleta** i comiat de la diva **Gilda Dalla Rizza**. Unica representació de l'òpera **TOSCA**. — Dimarts, estrena a Espanya de la genial comèdia de l'immortal Mozart **EL RAPTE DEL SERRALL**. Debut dels eminents artistes alemanys. 4 decoracions noves del senyor Alarma.—Es despatxa a comptaduria per a totes les funcions.

Teatre Català Romea

Companyia Vila-Daví. Primera actriu: Maria Vila. Primers actors: Daví i Nolla
Avui, tarda, a les 4'30
PREUS POPULARS
Els pastorets Garrofa i Pallanga
Tots els nois i noies seran obsequiats amb bosses de Raminadures
Nit, a les 9.30: TERTULIA CATALANA
FIDELITAT
LES PILDORES DAURADES
Demà, a dos quarts de cinc de la tarda: Nit, a tres quarts de deu: Repetició de la FUNCIO D'INNOCENTS
Diumenge, tarda a les 3'30 i a les 6
ELS PASTORETS GARROFA I PALLANGA
Nit, a les 10:
UN MILIONARI DEL PUTXET

AUTOPIANO
Model 1928
Darrer perfeccionament de la casa CHASSAIGNE FRERES
Immens assortit, últimes novetats. Visiteu-nos, i amablement us facilitarem tota mena de dades i detalls, sense compromís per part vostra
ROTLLOS A 5 PESSETES

CAPITOL CINEMA

PARADIS DE LA CINEMATOGRAFIA : ORQUESTRINA SURE
Avui, dijous, grandiós succés de l'espectacular film dels "Artistes Associats" **EL VAGABUND POETA**, protagonista el tan elogiat actor John Barrymore; **Amor al vol**, pel notabilíssim Billy Sullivan; **Sa majestat el nen**, còmica i divertida: **Revista Paramount**, informació gràfica.
Dissabte vinent: ESTRENA de **LA PAPALLONA D'OR**, luxosíssima i esplèndida producció, per la ideal nina del cinema Lilí Damita. — TELEFON A 38.

ARISTOCRÀTICS KURSAAL I SALÓ CATALUNYA

Els predilectes de famílies distingides
Orquestres: JOVER i TORRENTS
Avui, dijous, grandiós i extraordinari programa. Quatre selectes estrenes: **NOTICIARI FOX núm. 44**, **ESCLAU DE LA VANITAT**, comèdia dramàtica; **EL TRESOR AMAGAT**, còmica, i la divertidíssima comèdia de la selecció PRODIS-CO, **LA LLIGACAMA DE GERTER**, creació dels eminents artistes CHARLES RAY I MARIE PREVOST
Demà, divendres, moda selecta. De sis a vuit es despatxen butaques numerades per a la sessió especial de diumenge.

TEATRE NOVETATS

Avui, a tres quarts de deu: La plus grande artiste française
MARIE THERESE PIERAT et ANDRE LUGUET
Societaires de la Comedie Française
Le triomphal succés de Marie Thérèse Pierat et André Luguet:
L'ECOLE DES MARIS
Demain: La plus belle piece de Bernstein
LE VENIN
creation de Marie Thérèse Pierat et André Luguet
Toilettes, chapeaux et fourrures d'une supreme elegance, des grandes maisons Jenny, Regine, Beer et Meinotte.
Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE ELDORADO

Gran companyia de sarsuela del "Teatro Lírico Nacional"
Avui, dijous, tarda a les 4'45, i nit a tres quarts de deu
LA VILLANA
Joia del teatre líric espanyol. Magnífica interpretació. Queden comptades representacions d'aquesta obra.
Demà, divendres, tarda i nit i tots els dies
LA VILLANA

FORMOSOS
Nens nou-nats
i gran assortit de
JOGUINES
Vda. BAQUÉ
8, Arcs, 8

TEATRE NOU

Avui, dijous, i cada dia, llevat dels diumenges, MATINEE POPULAR
BUTAQUES A 3 PESSETES
selecció de CHARIVARI i ALLELUIA
Nit, a les 9'45. 167 representació de l'espectacle seleccionat
CHARIVARI
i 60 de la gran super-revista
ALLELUIA!
amb el concurs dels artistes CONSOL HIDALGO
Primera vedette espanyola
HARRY WYLLS
BETTY ROWLAND
NICOLAEVA & RENOFF
PEP VINYES
Rosar Ferrer : Pousinet : Rafael Díaz : Rowland : René i Josep : Concepció Garzón : Manuel Mérola Josep Torres
150 artistes internacionals, 150
Demà, divendres, tarda i nit, selecció CHARIVARI i ALLELUIA
Es despatxen localitats amb deu dies d'anticipació.
En aquest teatre hi ha calefacció

TEATRE GOYA

Empresa Vilaseca i Ledesma S. A.
Avui, dijous. Tarda, a les 4.30 Nit, a les 9'30:
Estrena: **RUSSIA**, darrera creació de Wladimir Gaidarov. **AGUDIEZ**, famós ventríloc, que actuarà aquests dies a petició de nombrós públic. Debut de **FLORENTINA GARCIA**, excellent ballarina i concertista musical. SENSACIONAL DEBUT de la genial vedette de la cançó espanyola
ELVIRA DE AMAYA
Nou i brillant repertori.

TIVOLI

El saló de les grans exclusives. Local afermat i dotat de tot confort :: Orquestra Dotras-Vila
Avui i tots els dies, tarda, a les 5 Nit, a les 10:
BEN - HUR
La pel·lícula cim : La més bella i grandiosa creació cinematogràfica. El film per a tots els temps, per a tots els pobles i totes les edats. (Producció cim de la Metro Goldwyn Mayer)
Tant la projecció de la tarda com la de la nit, començaran a les cinc i a les deu, respectivament i amb la projecció de **BEN-HUR**
Preferència (Butaques platea i amfiteatre), Ptes. 3. — General (butaques primer pis), Ptes. 1'25.

TEATRE BARCELONA

Companyia de comèdia
Aurora Redondo
Valerià León
Avui, dijous, tarda, a un quart de sis: La tragèdia grotesca en tres actes, de Carles Arniches,
ES MI HOMBRE!
Nit, a un quart d'onze: L'opereta sense música en un pròleg i tres actes, de Pere Muñoz Seca,
LOS EXTREMEÑOS SE TOCAN
- Demà, divendres, tarda, **Los extremeños se tocan**. Nit, **Mi tía Javiera**.

TEATRE COMIC

Direcció artística: MANUEL SUGRANYES
Tarda, a les 4.30 i nit, a les 9.45
41 i 42 de la gran revista
EUREKA
Exit dels 24 bellíssims quadros
Fastuosa presentació. Luxosos vestuaris. Enlluernadors decorats.
Ovacions a tots els números de música. Triomf de **TAMARINA ET FREDOFF**, **ODETTE DE FRANCE**, **SISTERS G......**, **ANGELM FERNANDEZ** i de la companyia
110 artistes espanyoles i estrangeres 110
Butaques a 5 ptes. Seients numerats a 2.
Es despatxa per a Cap d'Any i Reis. Demà, nit: **EUREKA**. Dilluns, debut del dervitxe mahometà
AZIZ
amb els seus sensacionals experiments
Deu únics dies

:-: CINEMES :-:

SPLENDID CINEMA I CINEMA COLON

C. de Cent, 217 — A. Teatre, 58
Avui, dijous, grandiós i colossal programa: **Actualitats; Tupè Sobrer, tennista; L'engany; El senyor Huracà**, per Regniald Deny; **Afortunat en amore**, pel famós "star" Adolf Menjou.

PATHE-CINEMA — PATHE-PALACE

Preu corrent: o'75 — Especial, o'90 i Preferència, o'60

REINA VICTORIA — SALO MIRIA

General, o'40 i Preferència, o'60 — General, o'40 i Preferència, o'60
Calefacció a tots els locals
Avui, dijous: Exit sorollós de la magnífica i emocionant superproducció "SELECCIO OPTIMA" del Programa VILASECA I LEDESMA, S. A.,
RUSSIA
magistral i definitiva creació del gran actor Wladimir Gaidarov, secundat per la bellíssima estrella Marcela Albani. — **EL DOCTOR BATALLADOR**, per Franck Merrill. — **EL TOIX DE L'ESCAMOT**, còmica. Revista Pathé. De vuit a dos quarts de deu, només al Pathé-Palace, **PER L'AMOR D'UN FILL**, per Anna Q. Nilson, com a represa
Pròximament: Estrena: **LA BELLA NUA**, per Lil Dagover i Gosta Ekman.

BOMBES PRAT
Compressors
Motors - Válvules
BOMBES CENTRÍFUGUES — DE PISTÓ — DE VAPOR — A MÁ
Joan Mateo Hidalgo
Exposició i Venda: PASSEIG ISABEL II NÚM. 3 Barcelona

Capitol Cinema i Coliseum

Avui i cada dia, el gran èxit
JOHN BARRYMORE
L'artista més gran del món en la història més gran d'amor
El vagabund Poeta
Burlador de tots els cors menys d'un!

Es una Pel·lícula dels Artistes Associats

NO PERDEU TEMPS
en adquirir la vostra entrada per a la més gran pel·lícula del món
BEN-HUR
atrau tanta gent al
TIVOLI
(el saló de les grans exclusives)
que us exposeu a no trobar localitat en molts dies
Avui i tots els dies
Producció
Metro Goldwyn Mayer

Cambra Agfa Standard
L'aparell més perfecte de pel·lícula en rotllo
Immens assortit
CASA CASELLAS
Carrer de Sta. Anna, 4
BARCELONA

OLYMPIA

DIADA DE CAP D'ANY
a les onze del matí
GRANDIOS FESTIVAL
a honor del poeta rossellonès
JOSEP SEB. PONS
Detalls en l'anunci especial de demà

Monumental :-: Pedró
Walkyria :-: Excelsior

Avui, dijous, tot estrenes: **Los chicos de la escuela**, producció nacional, per "Pitouto". **El boxar d'altres temps** (Metro Goldwyn), per Renée Adorée. **On és la dona?** per Ossi Oswalda. **Pares de sucre**, còmica. **Per voler presumir**, comèdia. Diumenge, nit, estrenes: **La moderna Dubarry**, per Maria Corda, i **El capità Poro Martel**

COLISEVM

Orquestra dirigida pel mestre Blay Net
AVUI, tarda i nit: Exit de la bella superproducció dels "Artistes Associats"
EL VAGABUND POETA
per **John Barrymore**
AMOR AL VOL
deliciosa comèdia Procine, interpretada per **Billy Sullivan**
COMICA
i **REVISTA PARAMOUNT**
Dissabte, dia 31, estrena de **La papallona d'or**, per la gentil **Lilí Damita**.

FONDA SIMON

MENJARS A LA CATALANA
SALO PER A BANQUETS
ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12
Telèfon 1378 A.

TRIOMF, MARINA I NOU

Avui, dijous: **Cor d'un covard, No juguis amb l'amor, El cavaller de l'amor, Actualitats Gaumont, Un pare d'armar.**

DIANA :: COMTAL :: BOHEMIA
ARGENTINA :: ROYAL :: IRIS PARK

Avui, dijous, grandiós programa d'estrenes: **LA REINA DE LA MODA**, per Ester Ralston, una intriga d'amor i una enlluernadora desfilada de vestits. **CORS I CONTRACTES**, joia de la "Universal", per Billie Dove i Francis Bushman. **NO JUGUEU AMB L'AMOR**, deliciosa comèdia d'ambient modern. **GOS I AMIC** (còmica), i **NOTICIARI FOX NUM. 39**

Cinema Princesa

Via Laietana, número 14
Sempre grandiosos programes. — Avui, dijous: **El tresor de plata**, gran superproducció, per George O'Brien; **Sastre botins**, extraordinària cinta, per Clara Borr i Billie Dowe; **Noticiari Fox; Pista de brillants**, interessant cinta, per William Fairbanks; **Dansant cap al destí**, còmica, en dues parts.—Diumenge, nit, dues grans estrenes.

:-: DIVERSOS :-:

BELÉN (Pessebre)
A profit de la Creu Roja Espanyola
Soterrani de la Plaça de Catalunya, davant de l'Hotel Colom. Entrada, 1 ptal. Gratis als nens menors de vuit anys, que vagin acompanyats.

Màquinas para hacer
CALADOS
G. Weinhagen & Cª
Diputación 273
BARCELONA

Petits Anuncis Classificats

DEMANDES DE TREBALL

JOVE s'ofereix per a encarregat o com a soci industrial per a fàbrica de gèneres de punt dins o fora de Barcelona. Escriure a LA PUBLICITAT núm. 3800.

VENDES

CAIXES cabals, ocasió tot acer, des de 150 pessetes. Mallorca, número 125, interior.

Bàscules ocasió per a carros. Pibernat, carrer Parlament, 6.

DIVERSOS

Malalties dels bronquis Metge especialista DOMENECH i SOURA. Corts Catalanes, número 614.

MALALTIES DE LA PELL Vies urinàries. Defectes sexuals. FARRE PUGAN Metge especialista. Rambla Canaletes, número 12.

III

L'endemà, després de saludar el comte, el príncep Andreu marxà sense esperar les senyores.

Ja havia començat el juny quan en tornar a casa seva travessà novament el mateix bosc d'àlbers on el roure vell l'havia impressionat d'una manera tan estranya i memorable. Els picarols encara dringaven més sordament en el bosc que un mes endarrera. Tot era molsut, obac i espès. Els pins novells dispersos pel bosc no violaven la bellesa del conjunt i s'harmonitzaven amb el to general pel verd tendre dels branquillons nous.

El dia era xafogós, la tamborinada es congriava en algun indret, però allí un cap de núvols havia mullat la pols de la carretera i les fulles grasses. La banda esquerra del bosc queia a l'ombra i era obaga; la banda dreta, humida, lluenta, brillava al sol, i el vent amb prou feines l'agitava.

Tot era florit. Els rossinyols cantaven, tan aviat lluny com a la vora. "Sí, sí, en aquest bosc hi ha aquell roure que tant s'adeia amb mi! Però on és? — es preguntà el príncep Andreu mirant a l'un costat i a l'altre del camí. I sense adonar-se'n, sense reconèixe'l, admirava aquell mateix roure que cercava. El vell roure, tot canviat, s'alçava com una tenda de verdor, molsut i ombrívol, s'extasiava, gairebé immòbil, al raig del sol ponent. No se li veien ni els braços retorts ni les ferides, ni la vellesa desconfiada i dolorosa. A través de l'escorça dura, centenària, s'obrien camí les fulles joves, lluentes. Semblava mentida que sortissin d'aquell vell. "Sí, és el mateix roure" — pensà el príncep Andreu, i de sobte, fou pres, sense cap motiu, d'un sentiment primaveral de joia i de revisclament.

Tots els moments intensos de la seva vida se li representaren d'un cop: Austerlitz i aquell cel alt, la cara plena de retrets de la seva dona morta, Pere a la barcassa, la noieta emocionada per la bellesa de la nit, i aquella nit i la lluna, tot plegat, se li feia present en un instant.

"No, a trenta un anys la vida no és pas acabada"— decidí tot d'una, fermament, el príncep Andreu. "No n'hi ha prou que jo sàpiga tot el que hi ha en mi, ho han de saber tots; Pere i aquesta noieta que volia volar al cel; cal que tots em coneguin, que la meva vida no avanci per a mi tot sol, que no visquin tan independents de la meva vida, que es reflecteixi en tothom i que tots, ells i jo, visquem plegats!"

• • •

En tornar del viatge, el príncep Andreu decidí marxar a Sant Petersburg per la tardor i es forjà diverses raons per a justificar-ho. Sempre tenia a punt una colla de pretextos raonables, lògics, que li demostraven la necessitat d'anar a Petersburg i fins l'obligació de servir. Ara, ni comprenia com havia pogut dubtar de la necessitat de prendre una part activa en la vida, de la mateixa manera que un mes abans no comprenia que se li acudís la idea d'abandonar el camp.

Veia clarament que tota la seva experiència de la vida s'hauria de perdre inútilment, com una cosa nul·la, si no l'aplicava a una obra certa i no prenia part activa altra vegada en la vida. No comprenia com, abans, tot basant-se en els mateixos pretextos poc raonables, s'havia humiliat tan positivament, ja que ara, després d'aquelles lliçons de vida, creia altra vegada en la possibilitat d'ésser útil, d'ésser feliç i amar.

Ara la raó li dictava coses ben diferents. Després d'aquell viatge, el príncep Andreu començà d'ensopir-se al camp. Les ocupacions d'abans ja no li interessaven. Molt sovint, sol al seu despatx, s'acostava al mirall i s'examinava detingudament la cara; de seguida es girava i mirava el retrat de la difunta Lisa que, dins del seu marc daurat, amb els rínxols pentinats a la grega, el mirava amb tendresa. Ja no deia al seu marit aquelles paraules terribles; el mirava joiosament, amb curiositat. I el príncep Andreu, amb les mans al darrera, es passejava molta estona per la cambra, tan aviat amb les celles arrufades com somrient o reflexiu. El seu pensament erràtic, inexpressat, misteriós com el crim, anava del record de Pere a